

'EcoBalans'

De groene poort van zeeland

Ontwerp proces

Opdrachtgevers vanuit de EcoBalans: John Ellebaas, Jan Gaanders en Hans Lemkes
Opdrachtnemers: Projectgroep 'de EcoBalans' Inge Schipper en Angelique Termeer.
Coaches vanuit Stoas Hogeschool: Fokke Bouma en Rex Broekhuis
Gekoppelde BS binnen dit reguleren project: BS19

Voorwoord

Voor u ligt het ontwerp proces van BS 19. Het beschrijft de stappen die wij doorlopen hebben om uiteindelijk tot een ontwerp te komen voor een gebouw voor de campus van 'de EcoBalans'. Wij willen via deze weg John Elenbaas hartelijk bedanken voor deze uitdagende opdracht. Daarnaast danken wij hem voor de prettige samenwerking die wij tot nu toe hebben mogen ervaren. De coaches van BS 19 hebben ervoor gezorgd dat we de motivatie voor dit plan tot een hoger niveau hebben gebracht, ook daarvoor onze dank naar hen toe. Partitio willen wij bedanken voor de hulp op het gebied van het ontwerp, de maquette en het digitaal ontwerp. Wij denken dat dit product u een goed beeld zal geven van 'de EcoBalans' en welk gevoel deze uit wil dragen. We hopen dat het ontwerp alle betrokkenen aanspreekt.

Inge Schipper
Angelique Termeer

1 Inleiding

Dit ontwerpproces is opgebouwd in totaal zes hoofdstukken. In het tweede hoofdstuk wordt duidelijk beschreven wie de opdrachtgevers en opdrachtnemers van dit project zijn. Er wordt ingegaan op de samenwerking en de rolverdeling tussen de verschillende partijen. Daarnaast wordt duidelijk waar de vraag van deze opdracht vandaan komt en wat de beweegredenen voor de studenten zijn om deze opdracht te nemen.

In hoofdstuk drie wordt de koppeling tussen student en reguleren verder belicht. Ook wordt duidelijk hoe het ontwerpprobleem tot stand komt. Het ontwerpprobleem wordt opgepakt door ontwikkelgroep 'de EcoBalans'. Zij zullen binnen de kaders van reguleren zorg dragen voor de eigen ontwikkeling van de voor beroepssituatie 19 geldende competenties.

Hoofdstuk 4 gaat over het ontwerpprobleem en de daaraan verbonden randvoorwaarden. Hier wordt duidelijk aan welke eisen het ontwerp uiteindelijk zal moeten voldoen.

Hoofdstuk 5 geeft zicht op het vooronderzoek, de functieanalyse en de ontwikkelingen van het ontwerp binnen dit proces. De hiervoor benodigde stappen worden doorlopen en door middel van duidelijke afbeeldingen en figuren wordt het proces inzichtelijk gemaakt.

Hoofdstuk 6 geeft het uiteindelijke ontwerp weer. Hierin wordt tevens de keuze voor bepaalde materialen, vormen en ontwikkelingen beargumenteerd.

Inhoud

Voorwoord	2
1 Inleiding	3
2 Opdrachtgevers en opdrachtnemers	6
2.1 Opdrachtgevers	6
2.2 Opdrachtnemers.....	6
3 Ontstaan ontwerpprobleem	8
3.1 Totstandkoming ontwerpprobleem	8
4 Ontwerpprobleem en randvoorwaarden	9
4.1 Het ontwerpprobleem	9
4.2 Doelen	9
4.3 Randvoorwaarden gesteld aan het ontwerp	10
4.4 Toelichting randvoorwaarden	10
4.5 Randvoorwaarden gesteld aan het proces	12
5 Ontstaan ontwerp	13
5.1 Vooronderzoek	13
5.2 Functieonderzoek ontwerp	15
5.3 Eerste brainstorm ontwerp	15
5.4 Van thema's naar functies en deelfuncties	16
5.6 Morfologisch overzicht en keuzes.....	20
5.7 Schetsen van de ideeën	23
5.8 Eerste ideeën toetsen aan randvoorwaarden	24
5.9 Onderzoek ecologie en duurzaamheid	24
5.10 Mogelijk te gebruiken materialen.....	25
5.11 Cultuur- historische achtergronden	25
5.11.1 Inleiding locatie	25
5.11.2 Cultuur- historische achtergrond Schouwen- Duiveland	25
5.12 Aanpassingen en of toevoegingen ontwerp	27

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

6	Uiteindelijk ontwerp	28
6.1	Het ontwerp	28
6.2	Onderbouwing van gemaakte keuzes	30
	Contactpersonen	33
	Opdrachtgevers	33
	Opdrachtnemers	33
	Projectontwikkelaar voor 'de Balans'	34
	Externe contactpersonen	34
Bijlage 1	Beoordeling door derden	36
	Beoordeling Huib Uil	36
	Beoordeling Jan Maas	37
Bijlage 2	Agenda en logboek.....	38

2 Opdrachtgevers en opdrachtnemers

In dit hoofdstuk wordt duidelijk wie de opdrachtgevers en opdrachtnemers zijn. Er wordt ingegaan op de samenwerking en de rolverdeling van de verschillende partijen. Daarnaast wordt duidelijk waar de vraag van deze opdracht vandaan komt en wat de beweegredenen voor de studenten zijn deze opdracht op zich te nemen.

2.1 Opdrachtgevers

Binnen dit project heeft men te maken met drie opdrachtgevers, te weten John Elenbaas, Hans Lemkes en Jan Gaanderse. Twee van de opdrachtgevers treden op de voorgrond en streven een gezamenlijk doel na. De derde opdrachtgever houdt zich wat afzijdig van de ontwikkelingen maar ziet voor zijn bedrijf straks een kans op het gebied van ecologie en educatie binnen het project van 'de Balans'.

John Elenbaas is het publieke gezicht en het eerste aanspreekpunt. Binnen de lopende projecten rondom 'de Balans' treedt John Elenbaas op als schakel tussen ideeën en 'de Balans' en houdt hij zicht op de randvoorwaarden en nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast probeert de heer Elenbaas verschillende partijen rond de tafel te krijgen om zo de ontwikkeling van 'de Balans' ten goede te laten komen.

2.2 Opdrachtnemers

Ter uitvoering van verschillende onderdelen binnen 'de Balans' worden studenten aan het project gekoppeld. Voor het ontwerpprobleem zijn twee studenten aan 'de Balans' gekoppeld, werkend vanuit Stoas Hogeschool te Dronten. Deze studenten zijn Inge Schipper en Angelique Termeer, 4de jaars studenten richting recreatie en gezelschapsdieren. Samen met deze studenten is een nieuwe projectgroep binnen 'de Balans' opgericht, 'de EcoBalans'.

Projectgroep 'de EcoBalans' zal zich richten op het ontwerpprobleem voor het gebouw van de campus. Daarnaast zullen uitkomsten uit ecologisch en duurzaam onderzoek gebruikt worden en ingezet in een hieraan gekoppeld vraagstuk, het ontwikkelen van een ecologische rode draad binnen de gehele Balans. Bij uitvoering van het ontwerpprobleem wordt gewerkt aan de competenties die gelden binnen BS 19. Daarnaast kan het onderzoek naar ecologisch en duurzame ontwikkelingen binnen dit ontwerp toegepast worden binnen de competenties die gelden voor BS 15. Deze competenties zijn tevens ondergebracht binnen dit reguleren project.

Het ontwerpprobleem en de onderzoeksvraag zullen voor deze studenten onderdeel zijn van hun afstudeer project. Daarnaast zullen zij proberen bij te dragen aan het handen en voeten geven van het reguleren binnen Stoas Hogeschool. Knelpunten en verbeteringen zullen worden doorspeeld aan de studenten die het reguleren binnen Stoas opzetten.

Tevens zijn de studenten gekoppeld aan een project binnen Edudelta dat zich tevens richt op een onderdeel binnen 'de Balans'. Hierbinnen zullen de studenten optreden als bewaker van de randvoorwaarden en coaching geven aan een aantal Edudelta studenten op het gebied van proces en persoonlijke ontwikkeling.

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

Naast de opdrachtnemers staan vanuit Stoas Hogeschool twee afstudeerbegeleiders klaar, te weten Fokke Bouma en Rex Broekhuis. De afstudeer begeleiders zijn nauw betrokken bij het project en zullen de opdrachtnemers vooral coachen op proces binnen het gehele project. Ook zullen zij vanuit de competenties van BS 10 de persoonlijke ontwikkelijn van de opdrachtnemers volgen en coachen op professionele ontwikkeling binnen het reguleren.

3 Ontstaan ontwerpprobleem

Als onderdeel van een reguleren project binnen 'de Balans' worden verschillende competenties aan beroeps situaties verbonden. Een van deze competenties omvat het aandragen van een oplossing voor een ontwerpprobleem. Dit hoofdstuk zal inzicht geven in het ontstaan van het ontwerpprobleem binnen 'de Balans'.

Dit ontwerpprobleem zal worden opgepakt door ontwikkelgroep 'de EcoBalans'. De Stoas studenten binnen deze groep zijn eigenaar van dit project en zullen een voorstel voor een ontwerp doen. Zij zullen binnen de kaders van reguleren zorg dragen voor hun eigen ontwikkeling van de voor BS 19 geldende competenties. De complexiteit en diversiteit zullen zorgen voor een sterk betrokken gevoel en een hoge mate van verantwoordelijkheid oproepen.

3.1 Totstandkoming ontwerpprobleem

Het project 'de Balans' omvat vele verschillende functies en mogelijkheden. Het gehele project is nog in het ontwikkelstadium en moet verrijzen op ongeveer zestig hectare grond. Architecten bureau Partitio treedt op als projectleider en draagt zorg voor de totstandkoming van de gehele Balans in opdracht van John Elenbaas.

Als kloppend hart en ecologisch startpunt van 'de Balans' zal op een deel van deze grond het gebouw van de campus verreizen. Dit project moet ruimte bieden aan zo veel mogelijk verschillende sectoren, ook wel thema's genoemd, en moet voor jong en oud een meerwaarde hebben. Van en met elkaar leren wordt hier het toverwoord.

Daarnaast zal theater een belangrijk onderdeel van 'de Balans' zijn. Het theater heeft als functie maatschappelijke problemen en taboes bespreekbaar te maken en te doorbreken. Het is de bedoeling dat alle functies binnen 'de Balans' met elkaar verbonden zijn en met elkaar in contact komen.

Dit geldt ook voor het gebouw waarin het theater zijn plaats zal vinden. Het gebouw moet multifunctioneel zijn. Er moeten verschillende activiteiten plaats kunnen vinden en meerdere thema's ontmoeten hier elkaar. Daarnaast moet het gebouw vernieuwend zijn, mensen laten nadenken en vooroordelen doorbreken. Dit alles moet hand in hand gaan met het kunnen beleven van de omgeving, de open polder, de rust, de ruimte.

4 Ontwerpprobleem en randvoorwaarden

Dit hoofdstuk zal ingaan op het ontstaan van het ontwerpprobleem, het uiteindelijke ontwerpprobleem en de daarbij behorende randvoorwaarden. Er wordt verklaard hoe men tot bepaalde keuzes is gekomen en aan welke eisen het ontwerp uiteindelijk zal moeten voldoen.

4.1 Het ontwerpprobleem

Als uitgangspunt voor het ontwerp wordt een ontwerpprobleem als leidraad gebruikt. Alleen het ontwerpprobleem geeft echter geen volledig beeld van het te ontwerpen gebouw, hiervoor zijn de randvoorwaarden van belang. Het uiteindelijke ontwerpprobleem luidt als volgt:

- ❖ Ontwerp een hoofdgebouw van “de Campus” dat ecologische en duurzaam verantwoord is. Zorg hierbij dat het platteland c.q. de open polder vanuit dit gebouw beleefd kan worden.

4.2 Doelen

Het te ontwerpen gebouw moet bij binnenkomst het idee van “thuiskomen” bij bezoekers opwekken. Om dit gevoel op te wekken moet rekening gehouden worden met de manier waarop sfeer wordt gecreëerd binnen het gebouw. Wanneer aan twintig verschillende mensen wordt gevraagd wat voor hen het “thuiskomen” gevoel precies inhoudt, is het alle keren anders. Hierbij wordt vaak wel de factor sfeer genoemd. Deze wordt vooral gecreëerd door het gebruik van materialen, kleur en vormgeving. Hierbij wordt bij wit en rechte en scherpe lijnen vaak gedacht aan modern en koud of kil, gebruik van natuurlijke materialen en tinten worden vaak geassocieerd met warmte en knus.

Daarnaast moet wel het ecologisch aspect niet uit het oog verloren worden. Wanneer men aan ecologie denkt, komt men vaak op ideeën als zelf gebleide truien, leven in een wooncommune, zelf groente verbouwen enzovoort. Daarnaast komt het geiten wollen sokken gevoel om de hoek kijken. Het grijze muizen vooroordeel. Het is echter niet de bedoeling dat dit gebouw het geiten- wollen- sokken gevoel oproept. Ecologisch en duurzaam is niet per definitie gekoppeld aan veganistisch, wooncummune en andere extreme hierbinnen. Modern kan ook ecologisch zijn.

Door middel van tegenstellingen in vorm en materiaal gebruik wordt men geprikkeld en worden verwachtingen overtroffen. Mensen op een andere manier naar ecologie en duurzaamheid laten kijken, betrekken en hier over laten nadenken, vooroordelen wegnemen en misschien wel taboes op dit gebied doorbreken.

Echter is het niet zo dat dit ontwerp de standaard wordt voor ‘de Balans’. Het ontwerp dat binnen dit project gerealiseerd wordt, zal een manier zijn om op ideeën te komen voor het daadwerkelijk te realiseren gebouw. Dit ontwerp geeft mogelijkheden in vormen, structuur, kleuren en materialen om eventueel onderdelen hiervan te kunnen inzetten in het uiteindelijke ontwerp. Dit ontwerp wordt dus een extra prikkeling voor de opdrachtgever om tot een uiteindelijk definitief ontwerp voor de campus te kunnen komen. Hierbij is ons streven uiteraard om zo veel mogelijk aspecten uit dit ontwerp gebouw in het uiteindelijke gebouw terug te mogen zien.

4.3 Randvoorwaarden gesteld aan het ontwerp

Uiteraard zijn er aan dit ontwerpprobleem verschillende randvoorwaarden verbonden. De randvoorwaarden geven een beeld van de kaders waarbinnen het gebouw vorm moet krijgen. De eisen waaraan het ontwerp moet voldoen, de kaders waarbinnen gewerkt moet worden, de verwachtingen waaraan moet worden voldaan. De randvoorwaarden voor dit ontwerpprobleem zijn lopende het proces aan de orde gekomen. Om ervoor te zorgen dat er niet direct in omlijnde mogelijkheden en ideeën werd gedacht zijn er in eerste instantie geen randvoorwaarden verbonden aan het uiteindelijke ontwerp. Dit heeft geresulteerd in niet alledaagse ideeën. Naarmate het ontwerpproces vordert worden er eisen gesteld aan het ontwerp. Door het ontwerp steeds opnieuw aan deze randvoorwaarden te toetsen komt uiteindelijk een geschikt ontwerp voor het probleem.

De randvoorwaarden waaraan het ontwerp moet voldoen:

- Bij binnenkomst moet het een gevoel van “thuiskomen” oproepen.
- Het gebouw moet ten minste ruimte bieden aan het theater
- Verwerken van tegenstellingen, zowel in materiaal als in vorm
- Voorkom het “geiten- wollen- sokken” syndroom
- Dubbelfuncties
- Ecologisch
- Duurzaam

In paragraaf 4.4 wordt verder ingegaan op deze randvoorwaarden. Hier worden ze uitgebreid benoemd en wordt de bedoeling erachter duidelijk gemaakt.

4.4 Toelichting randvoorwaarden

Met ieder van deze randvoorwaarden wordt een uiteindelijk doel beoogd. Om dit doel duidelijk te maken volgt hier op elke randvoorwaarde een korte toelichting.

Bij binnenkomst moet het een gevoel van “thuiskomen” oproepen: het is de bedoeling dat het ontwerp een moderne uitstraling krijgt. Het hoeft geen gebouw te zijn dat standaard wordt toebedacht aan een ecologische situatie. Echter kan dit tot gevolg hebben dat het als koud of kil wordt aangezien. Wanneer het gebouw wordt betreden moet men het idee hebben “thuis te komen”. Er moet door middel van vormgeving, kleur en materiaal worden geprobeerd mensen het gevoel te geven welkom te zijn. Ook veiligheid, het gevoel van samenkomen en ‘de Balans’ moet hier worden uitgestraald.

Het gebouw moet ten minste ruimte bieden aan het theater: de campus wordt het hart van ‘de Balans’. Hierbinnen zal theater een zeer belangrijk middel zijn om maatschappelijke dilemma’s en taboes bespreekbaar te maken en te doorbreken.

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

Het theater moet dus een belangrijke plek krijgen binnen dit ontwerp. Het theater binnen moet ten minste 330 m² groot zijn en ruimte bieden voor 100 zitplaatsen. Het buiten theater moet ten minste 800 m² groot zijn en ruimte bieden aan 300 zitplaatsen¹.

Verwerken van tegenstellingen, zowel in materiaal als in vorm: om een niet standaard gebouw te ontwerpen is het mogelijk om verschillende hulpmiddelen in te zetten. Een van deze hulpmiddelen is de wens om tegenstellingen te gebruiken. Dit betekent dat zowel in vorm als in materiaal met combinaties gewerkt kan worden die niet alledaags zijn. Voorbeelden kunnen zijn: beton en glas, hout en staal, rond en vierkant, hoog en smal.

Voorkom het “geiten- wollen sokken” syndroom: bij ecologie en duurzaamheid kunnen mensen een bepaalde verwachting hebben. Het is hier de kunst juist niet aan die verwachting te voldoen maar het tegenover gestelde waar te maken. Op deze manier kan er worden bewerkstelligd dat er op een andere manier naar zaken, in dit geval vooral ecologie en duurzaamheid, gekeken zal gaan worden. Het ontwerp moet geen standaard of saaiheid uitstralen. Het is de bedoeling vernieuwend te zijn en verwachtingen te overtreffen.

Dubbelfuncties: met het gebruik van dubbelfuncties wordt bedoeld dat alle activiteiten een dubbele rol spelen binnen 'de Balans'. Hierbij valt te denken aan het theater dat zowel voor vermaak als educatie en werk dient of de koepel zowel gebruiken als horeca maar ook voor het geven van lezingen over bijvoorbeeld ons zonnestelsel. De open haard in de hal dient als ontmoetingsplaats maar is tevens de warmtebron voor het gebouw.

Ecologisch en duurzaam: tijdens het ontwerp moet worden nagedacht welke materialen en onderdelen gebruikt kunnen worden. Wat heeft dit voor gevolgen voor de natuur, het milieu, de mens? Het betekent echter niet per definitie dat niet ecologische materialen moeten worden uitgesloten! Duurzaamheid is ook van belang binnen dit ontwerp. Voor duurzaamheid kan best voor een materiaal gekozen worden dat ecologisch niet heel verantwoord is. Het kan er echter toe leiden dat het ontwerp een langere levensduur heeft of meer aankan. Niet ecologisch is in dit verband niet direct fout, bij duurzaam bouwen wordt ook gedacht aan de ecologische aspecten. Bij ecologie en duurzaamheid kan ook gedacht worden aan het gebruik van het gebouw voor opvang van regenwater. Dit regenwater kan weer worden hergebruikt in het grijswater circuit.

¹ www.opengolbe.nl

4.5 Randvoorwaarden gesteld aan het proces

In eerste instantie werden aan het ontwerpprobleem alleen randvoorwaarden voor het proces gesteld. Deze randvoorwaarden staan hieronder, een getekende overeenkomst van het ontwerpprobleem en deze randvoorwaarden zijn terug te vinden in de bijlage.

De voorwaarden die gesteld zijn aan het proces:

Er wordt door middel van verschillende producten een beeld gegeven van de mogelijkheden. Verschillende mogelijkheden worden bekeken en onderzocht. Hiervan worden uiteindelijk maximaal twee vormen verder uitgevoerd en gepresenteerd. De presentatie vormen die in elk geval ontstaan zijn: maquette en digitaal ontwerp. Deze eindproducten worden gepresenteerd tijdens een vastgesteld presentatiemoment op STOAS Hogeschool te Dronten. De opdrachtgever zal hiervoor schriftelijk een uitnodiging ontvangen.

5 Ontstaan ontwerp

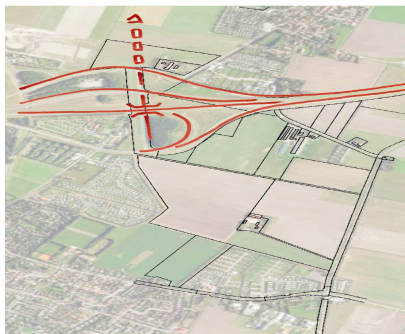
Dit hoofdstuk gaat in op het ontwikkelen van een ontwerp voor het ontwerpprobleem. Om tot een goed onderbouwd ontwerp te komen moeten verschillende stappen worden doorlopen. Deze stappen komen in dit hoofdstuk allemaal aan bod en zullen uiteindelijk lijden tot het uiteindelijke ontwerp.

5.1 Vooronderzoek

Om tot een ontwerp van een gebouw te komen worden verschillende fases doorlopen. De fases die aan dit ontwerpprobleem hand en voeten hebben gegeven worden in dit hoofdstuk behandeld.

5.1.1 De locatie

De locatie waarop 'de Balans' zal komen bevindt zich deels in Scharendijke en deels in Ellemeet. Het gebied in Scharendijke is op dit moment gangbare landbouwgrond. Het gedeelte gelegen in Ellemeet is nu nog Biologische Landbouwgrond. Wanneer 'de Balans' gerealiseerd zal worden, zal de bebouwing het meest op de gangbare grond in Scharendijke geplaatst worden. Afbeelding 1 en 2 geven de locatie van 'de Balans' weer vanuit de lucht. Afbeelding 3 geeft een impressie van hoe de grond er nu bij ligt.

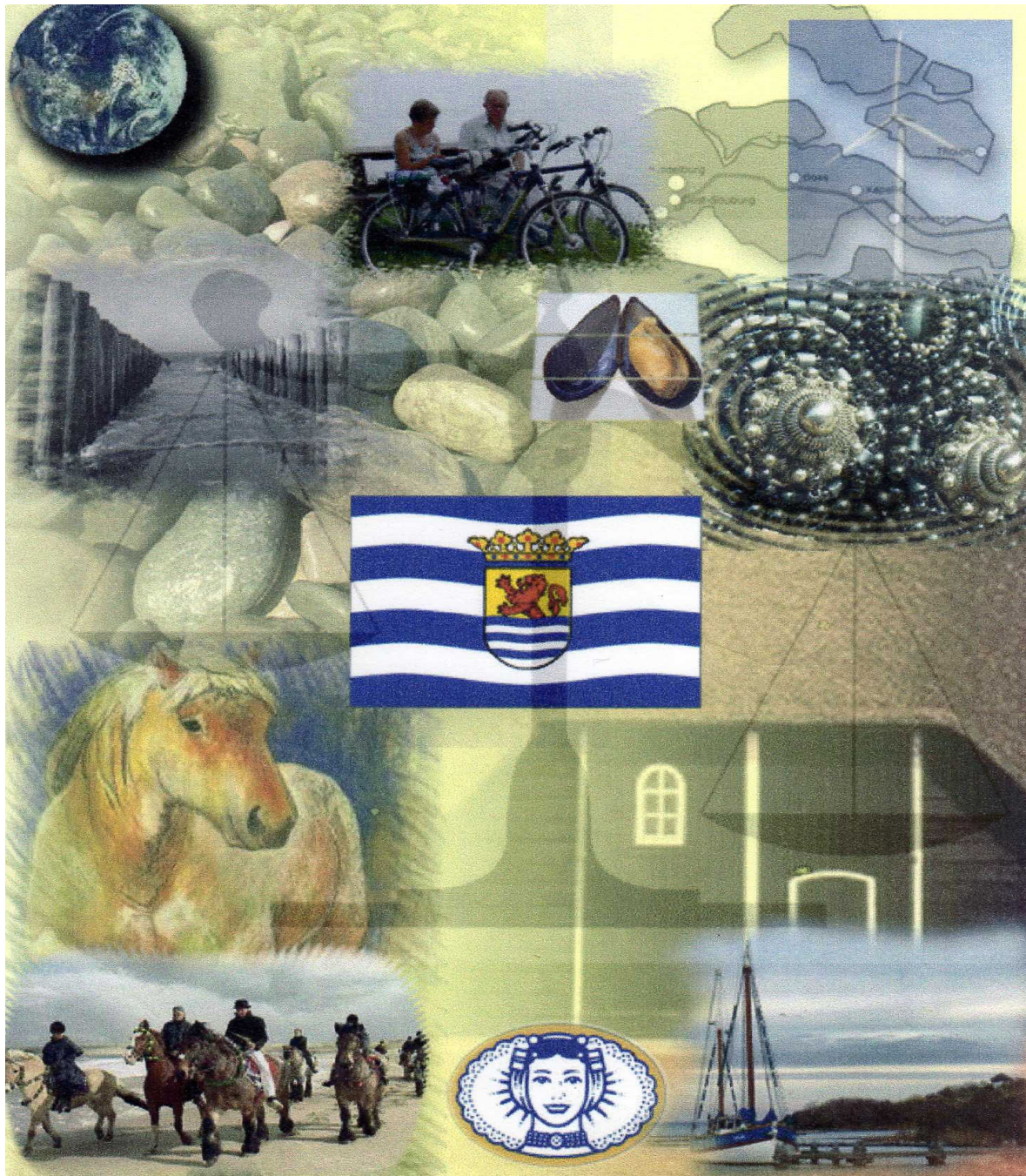
Afb. 1 en 2 locatie 'de Balans'

Afb. 3 bouwgrond locatie 'de Balans'

5.1.2 Fotocollage indruk Zeeland

Door verschillende indrukken op een plaats samen te voegen als een geheel ontstaat er een collage. Deze collage is bruikbaar voor de idee vorming van de campus. Materialen en vormen die binnen de collage zijn gebruikt kunnen ook gebruikt worden in de vormgeving van 'de Campus'. Afbeelding 4 geeft een impressie van de achtergrond van Zeeland met hierin haar belangrijkste onderdelen. Voor het samenstellen van de collage is een vooronderzoek vooraf gegaan over de provincie Zeeland. Zeeland heeft echter veel meer te bieden dan wat hier wordt weergegeven.

Afb. 4 Impressie Zeeland

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

5.2 Functieonderzoek ontwerp

Tijdens een functieonderzoek wordt vooral gekeken welke functie het ontwerp moet gaan uitvoeren, welke functies het ontwerp moet hebben of moet kunnen uitdragen. Hierbij is het van belang de randvoorwaarden en doelstellingen voor een ontwerp goed te kennen. Binnen het ontwerp van de campus spreken we van thema's. Deze thema's komen voor binnen 'de Balans', en sommige van deze thema's moeten ook binnen de campus een rol gaan spelen.

5.2.1 Onderzoek thema's

Om een goed ontwerp te kunnen maken voor een ontwerpprobleem is het van belang een functieonderzoek te houden. Dit functieonderzoek heeft zich gericht op de verschillende thema's die in 'de Balans' zullen samenkomen. Gekeken is welke thema's binnen het ontwerpprobleem een plaats kunnen krijgen en voor welke thema's dit vooral gewenst is. Na het bekijken van de thema's die binnen het ontwerpprobleem geplaatst kunnen worden, wordt bekeken welke eisen een ruimte aan dit thema moet bieden. De functies die het gebouw moet hebben, de manier van huisvesten van verschillende thema's.

5.3 Eerste brainstorm ontwerp

Om de eerste mogelijke ideeën op papier te zetten is begonnen met het maken van een brainstorm. Deze brainstorm is van groot belang, het vormt namelijk de basis van het ontwerp. In figuur 1 wordt de eerste brainstorm over 'de Balans' weergegeven.

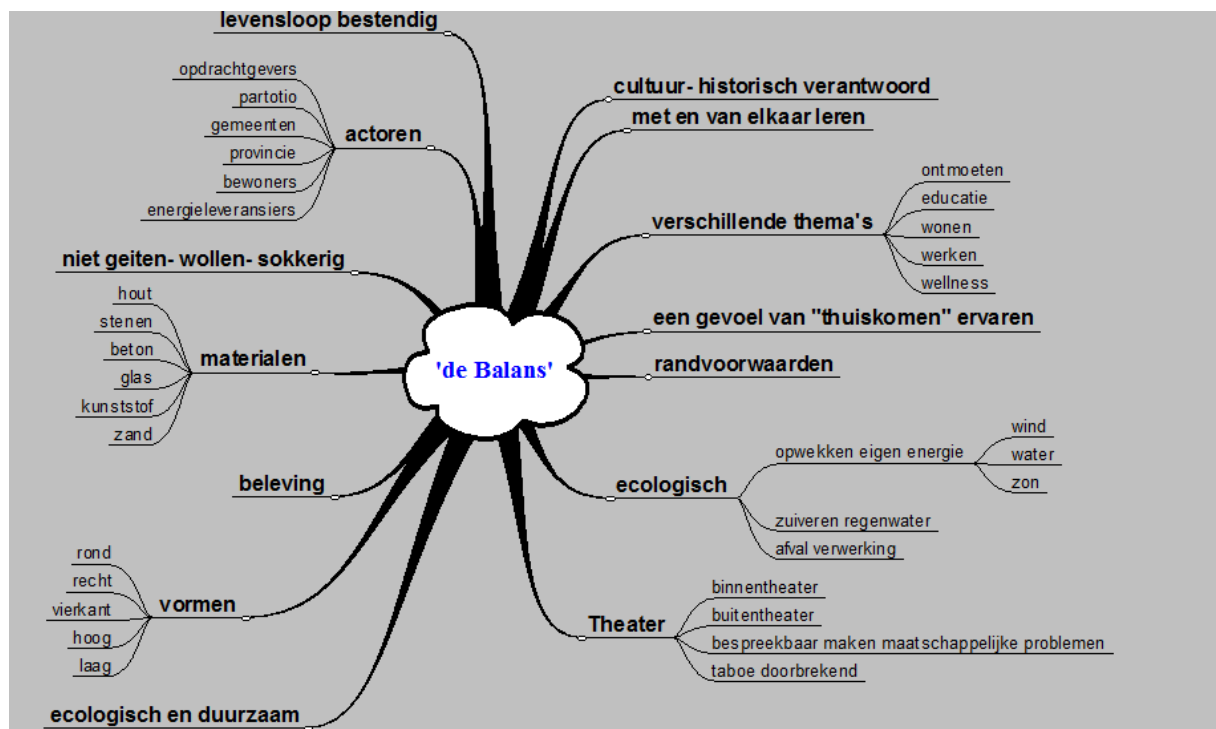
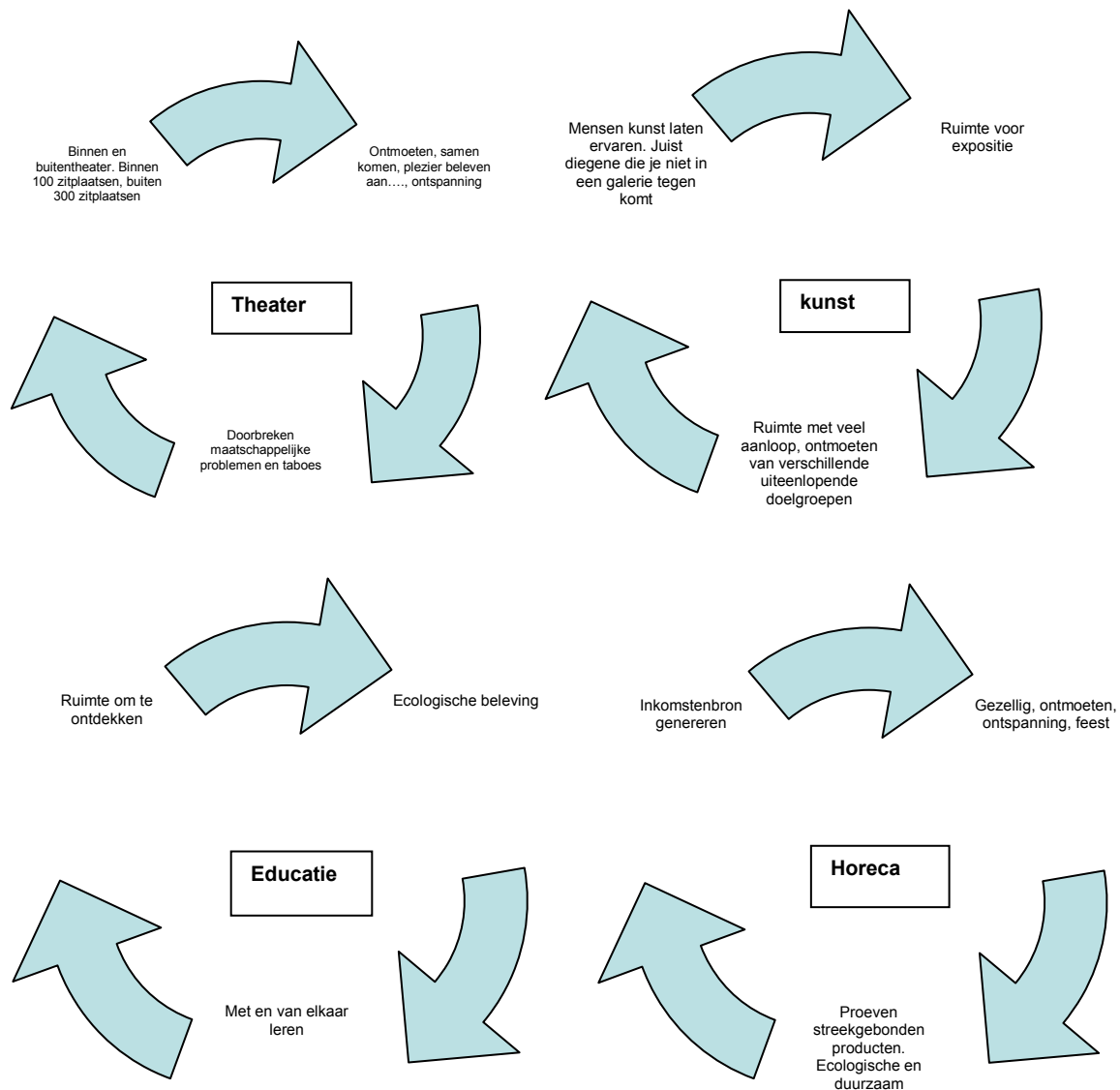

Fig. 1

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

5.4 Van thema's naar functies en deelfuncties

Voor het bepalen van de functies en deelfuncties moeten eerst de betrokken thema's in kaart worden gebracht. De thema's die in het gebouw van de campus in elk geval een plek moeten krijgen zijn kunst, theater, educatie, werken, recreatie en horeca. In figuur 2 tot en 7 worden de thema's met de daarbij behorende mogelijke functies omschreven. Een deel van deze functies zullen terug komen in het gebouw van de campus. Andere onderdelen zullen elders binnen 'de Balans' en plaats moeten krijgen.

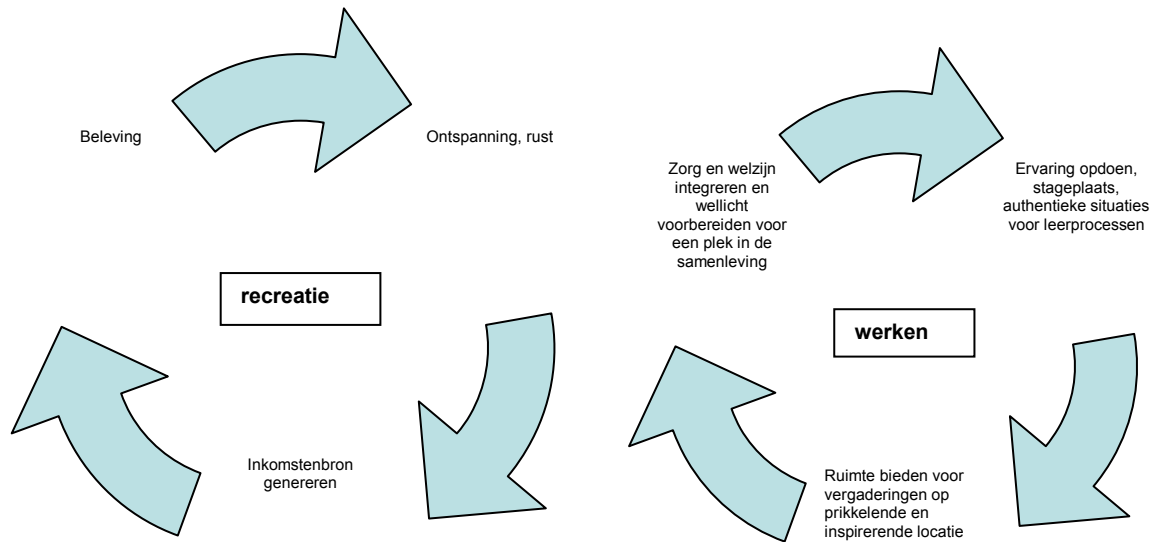

Fig. 2 tot en met 7: weergeven van de functies die het gebouw ruimte aan zou kunnen bieden.

5.5 Vormstudie

Een vormstudie helpt bij het bepalen van het uiteindelijke ontwerp. De eerste schetsen worden gemaakt en verschillende ideeën worden vorm gegeven. Op deze manier wordt steeds aan de hand van de bijbehorende randvoorwaarden en doelen verbeteringen aangebracht. Uiteindelijk wordt de definitieve vorm vastgesteld.

5.5.1 Vormstudie

Om tot een duidelijk beeld van een mogelijk ontwerp of idee te komen, wordt er met verschillende vormen geëxperimenteerd. Daarnaast wordt naar verschillende gebouwen gekeken. Onder andere is een bezoek gebracht aan “de postbank” hier zijn indrukken opgedaan op het gebied van ecologisch of natuurlijk bouwen. Onderwerpen die voor ons gebouw voor inspiratie hebben gezorgd zijn te zien in afbeeldingen 5 tot en met 10. Voor dit ontwerp wordt vooral gekeken naar gebouwen met niet alledaagse vormen of gemaakt van niet alledaagse materialen. Op deze manier wordt de fantasie geprikkeld waardoor er andere ideeën naar voren komen.

Afb. 5 gebouw 'de Postbank', inspiratiebron voor ontwerp campus

Afb. 6 gebouw “de Postbank”.

Afb. 7 en 8

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

Verslaglegging ontwerpprobleem en ontstaan ontwerp van de Campus als onderdeel van 'de Balans'

Vorgevel

Kantoor "Rijswijk Wonen". Geheel van glas met daarbinnen het gebouw

Afb. 9 en 10 Bezoekerscentrum Rheden, ook hier komt het gebruik van veel glas terug.

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

5.6 Morfologisch overzicht en keuzes

Een morfologisch overzicht is een methodische ontwerpmethod. Deze wordt gebruikt om van complexe ontwerpproblemen alle mogelijke oplossingen te onderzoeken. In het geval van de campus is gekozen de 'ecologische beleving' en 'ontmoeten' als uitgangspunten te nemen. Resultaten die uit het morfologisch overzicht naar voren komen worden binnen het ontwerpprobleem gebruikt om tot een goed onderbouwd ontwerp te kunnen komen.

5.6.1 het morfologisch overzicht

Voor het morfologisch overzicht zijn de belangrijkste doelen van 'de Balans' en het gebouw van de campus als uitgangspunt genomen. De termen 'ecologische beleving' en 'ontmoeten' zijn van groot belang. Hierin komt het gevoel van 'thuiskomen' terug en wordt ecologie in de breedste zin van het woord ingezet om educatie en voorlichting te bereiken. Het morfologisch overzicht komt terug in figuur 8 en 9.

5.6.2 Keuzes voor het ontwerp, voortkomend uit het morfologisch overzicht

Ontmoeten

Om tot een keuze te komen bij het onderdeel 'ontmoeten' zijn er verschillende aspecten van dit idee bekeken. Uiteindelijk is een keuze gemaakt voor theater, horeca, kunstgalerie en open haard. Drie van deze onderdelen komen tevens als thema terug binnen 'de Balans'.

De keuze bij ontmoeten is gevallen op een openhaard in het centrum van de hal. Om de openhaard worden lange banken gezet waar mensen rustig kunnen zitten en genieten van de warmte. Deze keuze is gemaakt doordat het idee binnen het concept van 'de EcoBalans' helemaal tot zijn recht komt. Het vuur symboliseert het samenhorigheidsgevoel. Daarnaast wordt er op deze manier een plek gecreëerd waar mensen samen kunnen komen.

Het theater zal een plek zijn om tot elkaar te komen. Om een voorstelling te bekijken, om er aan één mee te doen of om begrip voor elkaar te creëren. Dat laatste gebeurt door maatschappelijke problemen door middel van theater bespreekbaar te maken.

De bar of horeca geeft mensen de mogelijkheid op een andere manier bij elkaar te komen. Een plek om even tot rust te komen of om juist een feestje te vieren.

Door te kunstgalerie te plaatsen op een plaats waar een brede doelgroep bereikt wordt, ontmoeten twee verschillende werelden elkaar. Dit kan lijden tot bijzondere en niet alledaagse ontmoetingen met elkaar.

Figuur 8 morfologisch overzicht 'ontmoeten'

Ecologische beleving

Beleving kan op verschillende manieren en worden waargenomen door de zintuigen. Horen, zien, voelen, proeven en ruiken vervullen een belangrijke rol binnen het concept van de campus. Binnen het ontwerp van het hoofdgebouw wordt er vooral rekening gehouden met zien en voelen. Dit komt voornamelijk terug in het ruwe materiaal gebruik en de vormgeving van het gebouw.

Het zichtbaar maken van de alternatieve energiebronnen. In dit geval de warmtepomp. De warmtepomp kan geplaatst worden in de ontmoetingsruimte en kan door middel van een doorzichtige plaat zichtbaar gemaakt worden aan de aanwezigen. Daarbij kan een informatiebord geplaatst worden met de werkwijze van de pomp en de besparing dat het oplevert.

Het zichtbaar maken van het grijswater opvang. Door het dak van de campus schuin af te laten lopen wordt er regenwater opgevangen. Dit regenwater wordt gebruikt in het grijswater circuit van de campus. Bij de wc kan het gebruik van de wateropvang benadrukt worden d.m.v. van de opvang tank/bassin zo te maken dat mensen erin kunnen kijken. Daarbij de leidingen naar de wc ook doorzichtig te maken.

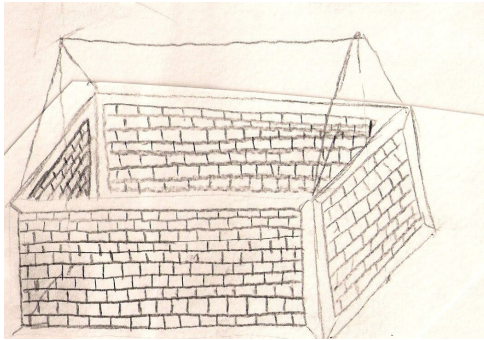
Beleven word ook gedaan door te doen. Binnen het hoofdgebouw kan er een recycle en scheidingsmuur gebouwd worden die mensen motiveert hun afval te scheiden. Zo krijg je dus verschillende vakken met gft, papier, ijzer, aluminium, plastic en overige afvalstoffen.

De expositiegang heeft verschillende functies de hoofdfunctie is het beleven van het openpolder landschap. Doordat de hele gang rond het gebouw loopt ben je binnen maar kun je toch onbeperkt naar buiten kijken. Daarbij komt dat mensen van buiten ook weer naar binnen kunnen kijken en de kunst van de galerie kunnen bekijken.

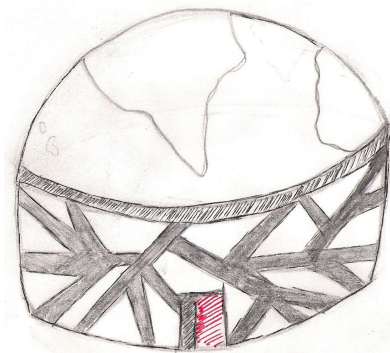
360 ° panorama. Door het plaatsen van het panorama op het dak van het gebouw kan er vanaf een hoofdpunt 360° de omgeving worden beleefd. Doordat het gebouw schuin naar boven loopt worden alle andere gebouwen rond de campus aan het zicht onttrokken en blijft er alleen een weidse agrarische omgeving over.

5.7 Schetsen van de ideeën

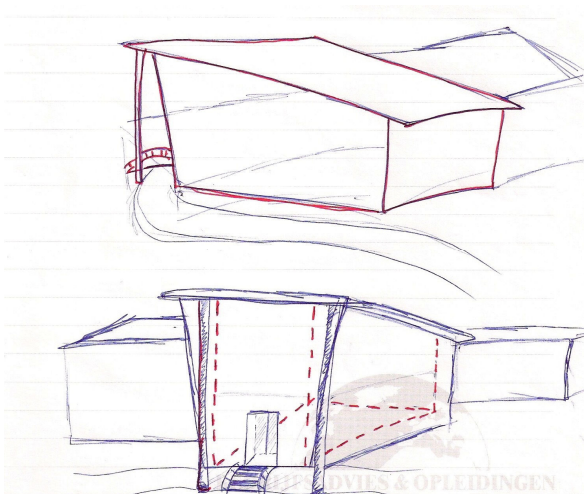
Met behulp van de brainstorm komen de eerste ideeën over mogelijke vormen en structuren bovenborrelen. Deze ideeën worden geschetst. Aan de hand van deze eerste ideeën wordt onderling overleg gepleegd tussen de opdrachtgever en de ontwerpers. Aan de hand van dit gesprek zullen de schetsen worden aangepast en verder worden ontwikkeld. De volgende schetsen geven een idee van het ontwikkelingsproces dat wordt door gemaakt. Afbeelding 11 tot en met 16 geven een idee van de eerste schetsen en ideeën weer.

Afb. 11 Eerste schets ombouw

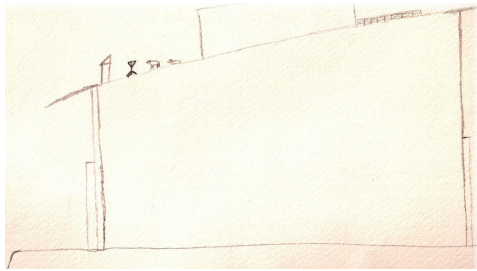
Afb. 12 Eerste schets vorm

Eerste idee voor gebouw in gebouw.

Afb. 14 Vormschets, materiaalgebruik wordt duidelijker.

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

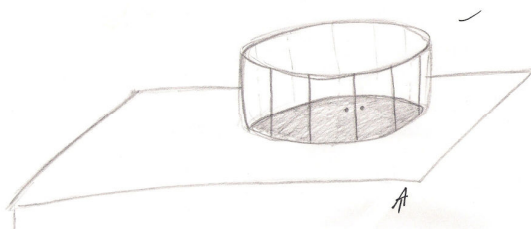
Afb. 15 Vormschets, manier van bouw, dak loopt af, ecologische beleving en wateropvang

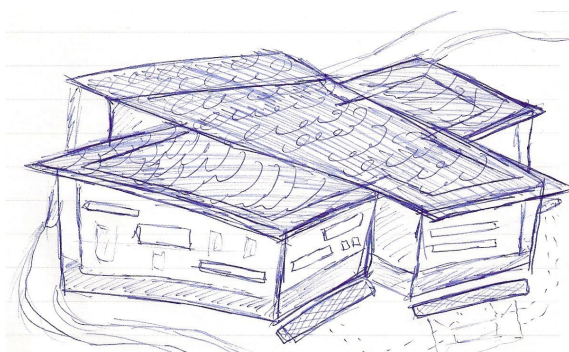
Afb. 16 Vormschets

5.8 Eerste ideeën toetsen aan randvoorwaarden

Het eerste schetsontwerp wordt voorgelegd aan de opdrachtgever. Er wordt gedacht om voor de tegenstellingen in vormen gebruik te maken van rond en recht. Er moet worden gekeken op welke manier de thema's hierin kunnen worden ingepast en voldaan kan worden aan de randvoorwaarden. Omdat het ontwerp qua vormgeving of materiaalgebruik niet aan eisen is verbonden kan er vrijuit geëxperimenteerd worden met de vormgeving van het gebouw. Afbeelding 17 en 18 gaan al meer naar het uiteindelijke idee.

Afb. 17 Ronde Koepel

Afb. 18 Vormschets, rechthoekig of vierkant?

5.9 Onderzoek ecologie en duurzaamheid

Belangrijke pijlers van 'de Balans' zijn ecologie en duurzaamheid. Dit zal ook terug komen binnen het ontwerp van de campus. De keuze van bouwmaterialen zal hierop

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

sterk van invloed zijn. De cultuur- historische aspecten houden ook direct verband met de keuze van materiaal. Er zal dus een compromis gesloten moeten worden.

5.10 Mogelijk te gebruiken materialen

De materialen die binnen het ontwerp gebruikt kunnen worden zijn glas, hout, metaal, stenen, plastic, kunststof en beton. De meeste van deze materialen vallen niet onder de noemer ecologische producten maar zijn vaak zeer duurzaam. De te gebruiken materialen hoeven niet per definitie ecologisch te zijn, als er maar goed wordt nagedacht over het hoe en waarom van het gebruik ervan. Om de ecologische gedachten kracht bij te zetten kan er worden gekozen voor hout met het FSC-keurmerk. Dit hout is op een eerlijke manier verkregen en heeft geen nadelige gevolgen gehad voor mens, dier of milieu. Het gebruik van verschillende materialen zorgt voor tegenstellingen binnen het ontwerp, op deze manier kan worden voldaan aan één van de gestelde randvoorwaarden.

5.11 Cultuur- historische achtergronden

Voordat een ontwerp gemaakt kan worden dat in de omgeving en cultuur van het landschap, locatie of stad of dorp past, zal de achtergrond van deze plaats goed bekeken moeten worden. Wat waren vroeger de standaards en wat is wel en niet gewenst volgens de heersende cultuur- historie. In deze paragraaf wordt hierop verder ingegaan door middel van een cultuur- historisch onderzoek.

5.11.1 Inleiding locatie

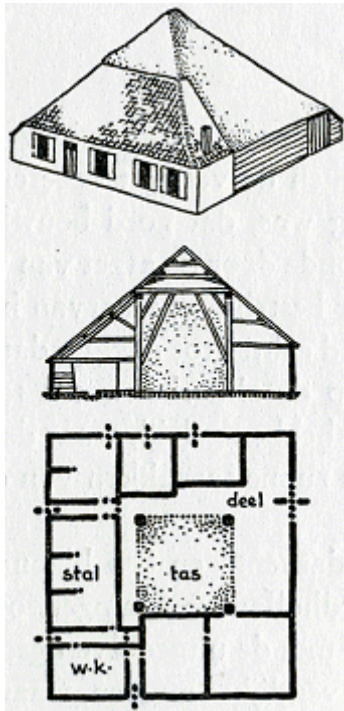
De locatie van 'de Balans' bevindt zich deels in Ellemeet en deels in Scharendijke. Deze twee plaatsen liggen op Schouwen- Duiveland. Schouwen- Duiveland is één van de eilanden die Zeeland rijk is. Schouwen- Duiveland is ook het eiland dat tijdens de watersnoodramp van 1953 het zwaarst getroffen werd, zowel Ellemeet als Scharendijke liep volledig onder water. Dat dit gevolgen heeft gehad voor het gebied behoeft geen uitleg. Belangrijk om te weten is echter dat er geen echte cultuur- historische onderdelen van dit eiland bewaard zijn gebleven. Behalve dan in archieven en de verhalen van de mensen.

5.11.2 Cultuur- historische achtergrond Schouwen- Duiveland

In eerste instantie wordt voor het in beeld brengen van de cultuur- historische achtergrond van de locatie een literatuurstudie gedaan. Hieruit kan worden opgemaakt dat Schouwen- Duiveland vroeger vooral stolpboerderijen kenden. Afbeelding 19 geeft een schets van deze stolpboerderij weer. Het kenmerkende voor de stolpboerderij is het wonen en werken onder één dak. Om van het huis naar de stal te gaan hoefde het gebouw niet verlaten te worden².

² http://www.dbnl.org/tekst/fock001duiz01_01/fock001duiz01_01_0048.htm

De stolp is opgetrokken uit een houten frame. De delen die gemetseld zijn worden van IJsselstenen opgetrokken. Het dak boven het woongedeelte is bedekt met dakpannen, de rest van het dak wordt door riet gedekt.

afb. 19 Schets van een authentieke schouwse stolp.

Naast deze stolpboerderij komt er tijdens de literatuurstudie weinig nieuwe informatie naar voren die van cultuur- historische waarden is geweest voor het gebied. Om hier nog dieper op in te gaan en de al verzamelde informatie te toetsen aan de werkelijkheid en betrouwbaarheid worden een bezoek gebracht aan het gemeente archief van Schouwen- Duiveland te Zierikzee.

Tijdens dit gesprek wordt duidelijk dat de stolpboerderij inderdaad één van de weinige cultuur- historische aspecten van Schouwen- Duiveland is. Wel zijn er in direct verband met deze boerderij vroegere gewoontes te achterhalen die van belang kunnen zijn voor het onderzoek en het ontwerp.

Een authentieke stolpboerderij bezit in het midden een 'tas'. De 'tas' is het deel in de stal dat tot het hoogste punt in de nok reikt, hierboven wordt voedsel voor het vee opgeslagen³. Daarnaast worden in dit gedeelte de landbouwmachines opgeslagen. De mensen hadden hier vroeger verschillende soorten dieren in kleine hoeveelheden maar in alle leeftijdsgroepen. Dit zorgden ervoor dat er altijd van één van de dieren geprofiteerd kon worden. Melk, eieren of vlees was altijd voor handen.

De laatste stolp boerderij is na de watersnood van 1958 afgebroken. Hierna is nooit meer een stolp boerderij gebouwd op schouwen- Duiveland. De enige manier om deze boerderij nog in het echt te zien is het afgeleiden van dit ontwerp te bezoeken, wat terug te vinden is in Noord- Holland.

³ Landbouwmuseum Dreischor

Om toch een idee te krijgen is een bezoek gebracht aan het landbouwmuseum te Dreischor. Hier vindt men nog een maquette van een originele stolp boerderij. Afbeelding 20 en 21 laten de maquette zien zoals deze in Dreischor is opgebouwd. Hier kan men zien hoe een stolpboerderij er vroeger moet hebben uit gezien.

Afb. 20. Maquette authentieke stolpboerderij

Afb. 21 Maquette authentieke stolpboerderij

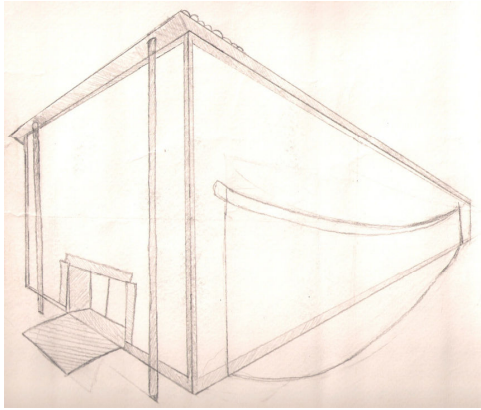
Het hout dat werd gebruikt voor de bouw van de stolp was grenen of eiken, dit was sterk hout van goede kwaliteit. Verder werd het dak op het gedeelte waar de dieren stonden, bedekt met riet. Het woongedeelte van de boerderij wordt bedekt met pannen.

5.12 Aanpassingen en of toevoegingen ontwerp

Iedere stap binnen het ontwerp van het proces moet getoetst worden aan de randvoorwaarden. Door de gemaakte keuzes te bespreken met de opdrachtgever of actoren binnen het project kan steeds bekeken worden of het ontwerp nog op de juiste weg zit. Door er met verschillende actoren naar te kijken wordt het ontwerp steeds kritisch belicht en zullen aanpassingen of toevoegingen aan het ontwerp worden gedaan. In de bijlage kan het proces van ideeën, schetsen en verbeteren aan de hand van de tekeningen duidelijk worden waargenomen. Hierin kan het doorgemaakte proces worden afgelezen. In combinatie met het logboek en de reflectie en notulen van gesprekken met opdrachtgevers en actoren, die ook in de bijlage te vinden zijn, kan worden gelezen waarom bepaalde onderdelen zijn toegevoegd, verwijderd of aangepast en hoe er is omgegaan met kritische punten.

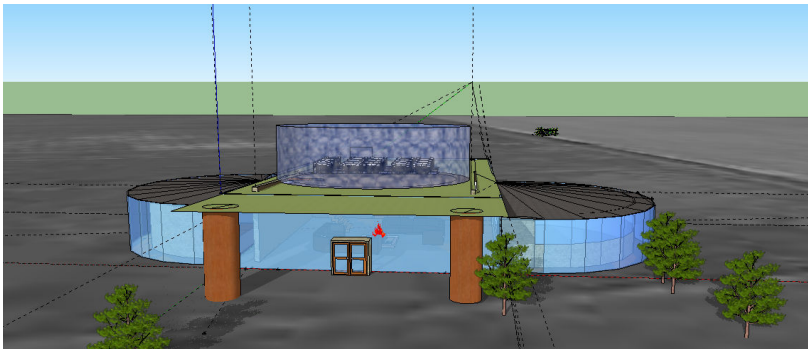
6 Uiteindelijk ontwerp

6.1 Het ontwerp

Afb. 22 Idee uiteindelijk ontwerp

Op de afbeeldingen 22 en 23 is te zien hoe het uiteindelijke ontwerp er ongeveer uit zal gaan zien. Het betreft een op het oog rechthoekig gebouw met aan beide lange kanten een ronde uitbouw. De ronde uitbouwen in combinatie met het rechthoekige gebouw daartussen creëren optisch bedrog. Wanneer de uiterste punt in de ene ronde uitbouw wordt gemeten naar de uiterste punt van de andere ronde uitbouw, is het gebouw op die punten net zo breed al dat het gehele gebouw lang is. Het is dus in principe een vierkant gebouw, echter lijkt dit door de gebruikte verschillende vormen niet het geval.

Afb. 23 Uiteindelijke vormgeving campus

Het dak van het gebouw heeft een verloop van anderhalve meter aan de achterkant in vergelijking met de voorkant. Dit zorgt ervoor dat het regenwater naar één punt gebracht kan worden waarna het wordt opgevangen en hergebruikt. Het gebouw is helemaal opgetrokken uit glas. Daarbinnen is op een afstand van anderhalve meter een muur te ontdekken. Deze muur, opgetrokken uit IJsselsteen is de tweede buitenmuur. De gang van anderhalve meter die tussen de glazen wand en de IJsselstenen muur is ontstaan zal in dit ontwerp dienst doen als tentoonstellingsruimte voor de kunstenaars. De glazen pui boven de ingang wordt beschilderd met de vlag van Schouwen- Duiveland. Afbeelding 24 geeft hier een idee van. De achterliggende gedachten van deze vlag sluit aan op de ideeën die 'de Balans' wil uitdragen.

Afb. 24 Voorbeeld van glasschildering boven de toegangsdeur. In het uiteindelijke ontwerp wordt hier de vlag van Schouwen- Duiveland op geschilderd.

De eerste ruimte waarin men binnen komt is ingericht met natuurlijke materialen en voorzien van een groot haardvuur met een mooie bank erom heen. Deze plek heeft vooral ten doel om elkaar te ontmoeten, samen te komen op één plek. De ruimte die ontstaan is in de vleugels wordt ingericht voor verschillende doeleinde, zo kunnen deze ruimtes bijvoorbeeld worden gebruikt voor educatie of worden verhuurd voor vergaderingen of bijeenkomsten.

Vanuit elke ruimte in het gebouw wordt het beleven van de open polder nagestreefd. Om dit doel te bereiken zijn in alle stenen muren op ooghoogte grote ramen ingebouwd. Zo kan vanuit elke ruimte direct naar buiten gekeken worden. Het contact met de natuur wordt op deze manier zo goed mogelijk behouden. De achterkant van het gebouw is ingericht als theater. Hier zijn echter geen ramen aangebracht. Dit om het authentieke imago van het theater niet aan te passen.

Op het middelste gedeelte van het gebouw wordt een tweede etage geplaatst. Deze etage bestaat uit een ronde koepel geheel opgetrokken uit glas. Deze ruimte zal dienst doen als horeca gelegenheid. Producten die op 'de balans' verbouwd of gewonnen worden kunnen hier worden genuttigd. Doordat deze etage geheel van glas is gemaakt, kan deze ruimte ook als educatieve ruimte gebruikt worden voor bijvoorbeeld sterren kijken. Figuur 4 geeft een plattegrond van de begane grond weer. Naast het ontwerpproces wordt een map met afbeeldingen bijgevoegd aan het assessmentdosier. Hierin zijn alle afbeeldingen duidelijk weergegeven om een goede indruk te krijgen van het gekozen ontwerp.

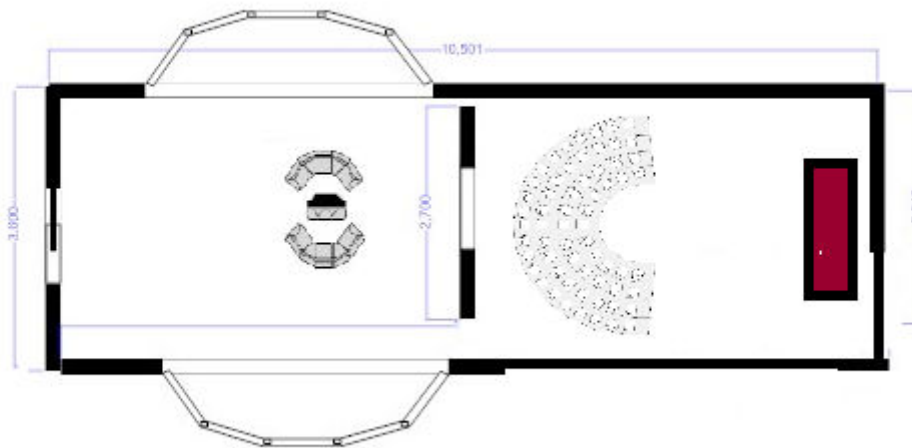

Fig. 4

Platte grond benedenverdieping campus

6.2 Onderbouwing van gemaakte keuzes

6.2.1 Vlag opgeschilderd op de glasgevel

Theoretische achtergrond van de vlag van de gemeente Schouwen- Duiveland: de vlag van de gemeente Schouwen- Duiveland is een samenvoeging van de vlag van Schouwen en die van Duiveland. Deze vlag wordt gebruikt sinds 2005. De banen in de kleuren geel, zwart en wit verwijzen naar Duiveland. De golvende dwarsbalken en de zeemeermin en zeemeerman komen uit het wapen van Schouwen⁴.

Toekennen van betekenis binnen het ontwerp: de vlag is een samenkomen van twee verschillende dorpen of gemeentes. 'de Balans' wordt ontwikkeld in een gebied tussen Ellemeet en Scharendijke. Het zal deze twee dorpen met elkaar verbinden.

De zeemeermin en zeemeerman staan hand in hand afgebeeld. Hierin kan het samenkomen van mensen worden gezien. Het hand in hand gaan van verschillende sectoren, levenswijze, religie, redenen, met en van elkaar leren, het verbonden zijn met.

Plaats binnen het ontwerp: de vlag zal afgebeeld worden op de glazen gevel boven de entree van het gebouw. Door middel van een glasschildering wordt de vlag weergegeven. Het opschilderen van de vlag zal aan bepaalde eisen moeten voldoen, de maten zijn als volgt: Vier banen, waarvan de hoogten zich verhouden als 2: 3: 3:2, geel, blauw, wit en zwart, de beide middelste golvend, waarop een figuratie, waarvan de hoogte gelijk is aan $\frac{1}{2}$ van de hoogte van de vlag, bestaande uit een zeemeerman en een zeemeermin, toegewend en hand in hand, van het een in het ander⁵.

⁴ <http://www.schouwen-duiveland.nl/content.jsp?objectid=6728>

⁵ <http://www.schouwen-duiveland.nl/content.jsp?objectid=6728#>

6.2.2 Vorm van het gebouw

Om een gebouw neer te zetten met een niet alledaagse vorm is een hele klus gebleken. In dit ontwerp is gekozen voor een rechthoekig gebouw van zeventig meter lang. Hier is gewerkt met verschillende hoogtes. Het gebouw heeft aan de voorkant een hoogte van vijf meter, aflopend tot een hoogte van drie en halve meter aan de achterkant waar het buitentheater zal verschijnen. Aan beide lange kanten komt een ronde uitbouw. Het gebouw lijkt rechthoekig maar is in het echt vierkant. Door het gebruik van de ronde vormen aan de zijkanten wordt gezichtsbedrog gevormd. Op de diepste punten van de rondingen is het gebouw namelijk ook zeventig meter breed. De ronde en rechte vormen in samenwerking met het optisch bedrog geeft weer verschillende tegenstellingen weer. Op het rechthoekige gedeelte van het gebouw wordt een ronde koepel geplaatst. Hierin wordt de horeca gesitueerd. Rond en recht wordt dus steeds gecombineerd.

6.2.3 Gebruik van materialen

Buitenkant van het gebouw: het gebouw heeft eigenlijk twee buitenkanten. Het ontwerp is een gebouw in een gebouw. De eerste buitenkant die men ziet is glas. Het gehele gebouw is opgetrokken uit glas. Binnen deze glazen muur is een gesteente geraamte te ontdekken.

Met een afstand van anderhalve meter wordt een tweede gebouw gecreëerd. Dit gebouw is opgetrokken uit IJsselsteen. Een gesteente waar vroeger in de achttiende eeuw gebouwen uit werden opgetrokken op Schouwen- Duiveland. Tussen de glazen muur en de binnenmuur ontstaat een ruimte van anderhalve meter. Deze ruimte is bestemd als galerie.

Het dak van het gebouw kan zorgen voor opvang en afvoer van regenwater. Om deze reden is het dak aflopen naar achter van vijf met naar drie en halve meter met een verloop van anderhalve meter.

De koepel die zich op het dak bevindt is geheel opgetrokken uit glas en kent de extra stenen buitenmuur niet. Op deze manier kan de koepel naast horeca gelegenheid ook gebruikt worden voor andere doeleinden. Door het gebruik van alleen glas wordt ook weer een open polder beleving gecreëerd.

In de stenen buitenmuren van het gebouw in de algemene ruimte bevinden zich grote glazen ramen en schuifdeuren, zowel in de rechte als in de ronde stenen muren. Op deze manier is er vanaf iedere plek zicht naar buiten. Dit zorgt ervoor dat het open polder gevoel steeds beleefd wordt. De muren waarbinnen het theater huist bezit deze ramen vanzelfsprekend niet. Dit zal het theater niet ten goede komen.

Inrichting: om mensen bij binnenkomst het "thuiskomen" gevoel te laten beleven is gekozen voor warme en natuurlijke tinten. Om dit zo goed mogelijk te bereiken worden ook natuurlijke materialen gebruikt. De vloer wordt gemaakt van houten planken in een natuurlijke, warme kleur. Het hout dat voor de vloer wordt gebruikt is voorzien van het FCS keurmerk. Dit keurmerk garandeert eerlijk hout dat niet verkregen is via illegale houtkap⁶. Op deze manier wordt de ecologische en

⁶ http://www.iboma.nl/fsc_keurmerk_milieu_vriendelijk_hout.php?tabbladID=6

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

duurzame omgeving gecreëerd. In het midden van de gezamenlijke ruimte treft men een houtvuur aan. Om het houtvuur worden banken gezet. Op deze manier wordt een ontmoetingsruimte gecreëerd. Boven het houtvuur worden latjes aangebracht. Door het aanbrengen van deze latjes wordt een authentiek voorwerp terug gebracht binnen het gebouw. Vroeger werd op deze latjes boven het haardvuur namelijk de meekrap gedroogd. Meekrap was in vroeger tijden de enige plant die rode kleurstof voor verf kon voortbrengen. Zeeland, en in het bijzonder het gebied van Schouwen-Duiveland, was vroeger dé plaats waar deze meekrap werd verbouwd⁷.

⁶ Dhr. H. Uil, gemeentelijk archief Zierikzee

Contactpersonen

Opdrachtgevers

John Elenbaas
Moolweg 21
4323 Ellemeet
Tel.: 0651 089900
Fax: 0111 672553
Mail: info@openglobe.nl
www.openglobe.nl

Jan Gaanderse
Weelweg 3
4322 NC
Scharendijke
Tel.: 0111 671394
Fax.: 0111 671395
Mail: gaatax@zeeland.net

Hans Lemkes

Opdrachtnemers

Inge Schipper
Jozef Israelslaan 77
2282 TC Rijswijk
Tel: 06-28899650
Mail: 850412001@stoashogeschool.nl

Angélique Termeer
Achterstraat 4
5266AR Cromvoirt
[Tel:0611](tel:0611621578) 621578
Mail: angelique_termeer@hotmail.com

Projectleider voor 'de Balans'

Architecten bureau Partitio

IR.J.H. van de hamer (directeur)

- Nieuwe haven 2
4301 DM Zierikzee
Tel: 0111-410420
- Voorstraat 4
3241 AB Middelharnis
Tel: 0187 484555

Mail: vandenhamer@partitio.nl

www.partitio.nl

Externe contactpersonen

Bioware

Klaaskamp 4-4 8531 XE Lemmer

Frans van Hettema (accountmanager)

0613710908

0514569289

Email: info@bioware.nl

www.bioware.nl

Delta

Jan Maas. Afdeling technologie en innovatie

Delta N.V.

Postbus 5048

4230 KA Middelburg

Tel: 0118 882172

Fax: 0118 882005

Mobiel: 06 54373121

Mail: jmaas@delta.nl

www.delta.nl

De Kleine Aarde

Klaverblad 13

Te Bortel

Tel: 0411-684921

Mail: info@dekleineaarde.nl

Ecofys

Snellius 6

6422RM Heerlen

Tel: 030 2808300

Mail: info@ecofys.nl

Economisch impuls zeeland

Drs. A.P. (Arie) van der Maas (projectmanager)

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

Buitenruststraat 225
Postbus 6004
4330 LA Middelburg
Tel: 0118 673584
Fax: 0188 637059
Mail: apvdmaas@impulszeeland.nl
www.impulszeeland.nl

Edudelta onderwijs

A.Huijsser (regiodirecteur)
Regiokantoor
Voorstraat 31
3241 EE Middelharnis
Postbus 244
3240 AE Middelharnis
Tel: 0187 480095
Mail: a.huijser@edudelta.nl
www.edudelta.nl

Gemeentearchief Zierikzee

Huib Uil (historie van gemeente Schouwe duivenland)
Laan van St. Hilaire 2
4301 SH Zierikzee
Tel: 0111 452317
b.g.g 0111 452320
mail: huib.uil@schouwen-duiveland.nl
www.schouwen-duiveland.nl

Het Welzijnshuis

J.W. (Jaap Willem) Coumou (directeur)
Calandweg 51
4301 LX Zierikzee
Postbus 260
4300 AG Zierikzee
Tel: 0111 453444
Fax: 0111 453445
Mail: info@hetwelzijnshuis.nl
www.hetwelzijnshuis.nl

Stoas hogeschool

Agripark Oost 2
8351KH Dronten
+31 321386123
www.stoashogeschool.nl

coaches vanuit Stoas
Fokke Bouma
Rex Broekhuis
Klaas Eeuwema

Bijlage 1 Beoordeling door derden

Beoordeling Huib Uil

Op 10 april 2009 had ik een gesprek met Inge Schipper en Angelique Termeer. Het onderwerp van ons gesprek waren de plannen voor de bouw van een pand met een recreatief- educatieve functie bij Ellemeet. Dit naar aanleiding van plannen van John Elenbaas. Beiden hadden op een duidelijke wijze vooraf aangegeven wat het doel was van het gesprek. Het was in meer dan een opzicht een aangenaam gesprek. Beide studentes hadden zich goed verdiept in de materie en stelden relevante vragen. Samen hebben we allerlei aspecten doorgenomen van het leven op het Schouwse platteland. Vooral de dagelijkse bezigheden kwamen daarbij aan de orde. Als rode draad liep daar doorheen de landbouw en de geschiedenis daarvan. De beide studentes waren enerzijds goed op de hoogte van de opdracht en de achtergrond daarvan, maar hadden bovendien zich in ruime mate ingewerkt in hun opdracht. Het was zeer plezierig dat zij het uitgewerkte concept- plan bij zich hadden. Dat had als grote voordeel dat daarop een reactie kon worden gegeven, steeds met hun eigen invalshoek als basis. Dat leidde tot discussies waarbij wij op onderdelen kwamen tot bijstelling of suggesties om verder over door te denken. Zij toonden zich in deze gesprekken volwaardige partners met ieders achtergrond als uitgangspunt. Daardoor was de discussie bevruchtend omdat die ons wederzijds inspireerde. Ook om niet direct voor de hand liggende aspecten te bespreken. Van weerskanten hebben we na afloop vastgesteld dat het doel van het gesprek was bereikt. Voor de beide studentes was het belangrijk voldoende expertise te hebben aangeboord om hun ontwerp verantwoord te doen zijn. Samenvattend kan worden gesteld dat beide studentes zich op adequate wijze hebben voorbereid en ingeleefd in hun opdracht, het gesprek op een deskundige manier hebben gevoerd en dat zij zo doende op een voorbeeldige wijze met hun opdracht zijn omgegaan als het gaan om het inwinnen van deskundig advies.

Huib Uil, gemeentearchivaris van Schouwen-Duiveland

tel.: (0111) 452 317 b.g.g. (0111) 452 320

e-mail: huib.uil@schouwen-duiveland.nl

Bezoekadres: Laan van St. Hilaire 2, 4301 SH Zierikzee

Postadres: Postbus 5555, 4300 JA

Telefoon: (0111) 452 000

Email: Gemeente@schouwen-duiveland.nl

Website: www.schouwen-duiveland.nl

Beoordeling Jan Maas

- Ik vond het een constructief gesprek, en het leverde voor mij ook nieuwe informatie op over duurzame initiatieven in de regio.
- Algemene kennis was voldoende voor dit project.
- Vak- inhoudelijke kennis over duurzame energie kon ik zelf aandragen.
- Goed voorbereid, jullie wisten welke vragen je moest stellen, wat je wilde weten en wat je doelen voor dit gesprek waren.
- Het ging er om hoe je zo'n project CO2-neutraal zou kunnen maken. Dat is in het algemeen niet eenvoudig met de beperkte middelen die voorhanden zijn. Maar door er samen over te brainstormen kwamen we een heel eind, en kwamen we zelfs tot creatieve ideeën, zoals het leveren van groene stroom uit een toekomstige getijden- centrale aan het woon- zorg- educatie- complex.

Met vriendelijke groet,

Jan Maas

DELTA N.V. (K.v.K. Middelburg nr. 22031457)

Afdeling Technologie & Innovatie

Postbus 5048

4330 KA Middelburg

0118-882172 / fax -882005

mobiel 06-54373121

e-mail: jmaas@delta.nl

Bijlage 2 Agenda en logboek

Agenda

Maand	Acties	Doel
September	- Kennismaking 'de Balans' - Excursie regioleren Zeeland	- Introductie en kennismaking met 'de Balans' - Nadere kennismaking met regioleren
Oktober	- Herhalingsgesprekken John Elenbaas - Kennismaking project Edudelta - Introduceren afstudeer begeleiders binnen project 'de Balans'	- Helder krijgen van het probleem om later mogelijk een onderzoeksvraag en ontwerpprobleem vast te stellen - Introductie binnen het traject van Edudelta. - Afstudeer begeleiders informeren over het traject en de gang van zaken
November	- Afspraken met Wim v.d. Zwan en Paul Kamerling - Afspraken met John.	- Vaststellen van rol binnen het project van Edudelta - Afspraken vastleggen over gang van zaken, manier van werken en opstellen projectplan
December	- Afspraken met afstudeerbegeleiders - Minicamping project Edudelta starten - Afspraak Paul kamerling en Juen van Opstal - Ontwerpprobleem en onderzoeksvraag - Afspraken John	- Wegzetten van bs- en binnen het project regioleren - Projectvoorstel - Duidelijk omschrijven van onderzoeksvraag en ontwerpprobleem - Rollen binnen het project duidelijk stellen en op papier vastleggen - Onderzoek doen t.b.v. ontwerp en onderzoeksvraag - John: volgen traject, doornemen eerste schetsen, ideeën en uitslagen van het

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

		onderzoek
Januari	- Maquette - Afspraak John	- Maken van de maquette voor het cgi gesprek - Afspraak John, volgen traject. Schetsen onderdelen maquette laten zien.
Februari	- Gesprekken Rex - Gesprekken John	- Maken van een doorstart met bs 19. Aanpakken van probleemgebieden en knelpunten. Bespreken nieuwe tactiek. - John: bespreken van knelpunten. D.m.v. verhelderend gesprek allemaal weer op één lijn komen.
Maart	- Product aanpassen - Gesprekken actoren en externe experts - Gesprekken John	- aanpassen van de producten voor het assessment bs 19 - door het raadplegen van externe experts en actoren meer achtergrond informatie binnenhalen voor een valide en duidelijke onderbouwing van het product. - John op de hoogte houden van de vorderingen binnen het traject en de veranderingen die volgen.
April	- Aanpassen product - Gesprekken rex	- Product zo aanpassen dat het beter wordt voor het aankomend assessment. - Terugkoppeling van onderzoek en ontwerp naar Rex. Terugkrijgen van feedback
mei	- Aanpassen product - Gesprekken rex - Presentatie John - Producten inleveren assessment	- Product zo aanpassen dat het beter wordt voor het aankomend assessment. - Terugkoppeling van

		onderzoek en ontwerp naar Rex. Terugkrijgen van feedback - Presenteren John uiteindelijk product. Op video opnemen voor assessment
Juni	-assessment	-assessment

logboek

03-09-08	Afspraak John Elenbaas, Zierikzee	Eerste contact leggen
13-10-08	Slb groepje vormen met Rex Broekhuis en Fokke Bouma	Introduceren binnen 'de Balans'
28-10-08	Opdrachtnemers overleggen	Overleg i.v.m. onduidelijkheid opdracht, tegenstrijdige berichten hierbinnen.
29-10-08	Overleg John in de banjaard, Zierikzee	Opheldering over het project. Duidelijkheid in opdracht en mogelijkheden verkrijgen.
10-11-08	1) Regioleren bijeenkomst Dronten 2) Overleg met John in Dronten	1) Bijeenkomst Stoas hogeschool i.v.m regioleren. Docenten maken kennis met opdrachtgever en ons project en doelen. 2) Overleg met John over mogelijkheden binnen onze onderzoeksvraag en ontwerpprobleem. Eerste ideeën worden kenbaar gemaakt aan opdrachtgever.
12-11-08	Bijeenkomst John Elenbaas, Wim v.d. Zwan, Paul Kamerling, Arie v.d. Maas, te Zierikzee. Kennismaking project Edudelta	Verbinding zoeken met Edudelta binnen ons project. Overleg voor rol binnen hun project, koppeling zoeken.
04-12-8	Overleg Rex	m.b.t. wegzetten van bs binnen het project.

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

		Opstellen van het stagecontract/ projectplan
20-01-09	Gesprek Rex en John CGI gesprek bs 19	Overleg over het te toetsen ontwerpprobleem. CGI gesprek vindt plaats
10-02-09	Gesprek Rex	Gesprek over hoe verder op te pakken van ontwerpprobleem Achterliggende gedachten worden duidelijk
12-03-09	Afspraak Jan Maas	Jan Maas, technologie en innovatie ontwikkelaar bij energiebedrijf Delta. Gesprek over alternatieve energiebronnen voor zowel onderzoek bs 15 als 19
10-04-09	Afspraak Huib Uil	Huib Uil, gemeentearchief te Zierikzee. Gesprek over cultuur- historische achtergrond schouwen-Duiveland.
10-04-09	Bezoek landbouwmuseum Dreischor	Bekijken maquette stolpboerderij

Bijlage 2 Notulen gesprekken

Notulen bijeenkomst 'de Balans'

Datum: 11 september 2008

Aanwezige: Wim van der Zwan, John Elebaas, Christian van der Zwan, directeur het welzijnshuis, docent HZ

Kennismaking met 'de Balans'. Belangrijke punten die naar voren komen:

- Studenten koppelen aan 'de Balans'
- Gebiedsontwikkeling → Wonen
→ Werken
→ Leren
- Welzijnshuis koppelen aan 'de Balans'
- Maken projectplan
- Duurzame koppeling tot stand laten komen tussen 'de balans' en een systeem in een school. Dit met behulp van onder andere edudelta college en Hogeschool Zeeland.
- Plan van aanpak ontwikkelen met als doel dat dit plan alles mogelijk kan maken.
- Concreet vormgeven van permanent leren op alle niveaus van studeren.

Speerpunten 'de Balans' :

- Koppeling maken tussen "handen" en "leven"
- Wellness
- Authentieke leersituaties
- Creëren van prettige samenleving waarin wonen, werken, leren en recreëren samenkomen

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

Notulen bijeenkomst 'de Balans'

Datum: 3 oktober 2008

Aanwezigen:

- Wim van der Zwan edudelta college Goes, bekend met Projectmatig studeren en reguleren
- John Elebaas initiatiefnemer 'de balans', mede eigenaar
- Jan Gaanderse initiatiefnemer 'de balans', mede eigenaar
- Arie van der Maas directeur economisch impuls Zeeland, regie Zeeuwse kenniseconomie
- Angelique Termeer student Stoas Hogeschool, afstudeerproject d.m.v. onderzoeksvraag binnen 'de Balans'
- Inge Schipper student Stoas Hogeschool, afstudeerproject d.m.v. onderzoeksvraag binnen 'de Balans'

Doel van de bijeenkomst: het volgen van de gemaakte keuze, waarna uit te komen op de focus. De vraagstelling vanuit 'de Balans' duidelijk maken voor de studenten.

- Welke economische belangen kan de ecoboerderij dienen?
- Aanvulling op de rest van de campus
- Hoe kun je een bedrijf ontwikkelen waarin zorg (wellness), wonen, werken, leren, landbouw samenkomen.
- Meehelpen in de ontwikkeling van de zuid zijde van de Brouwersdam

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

Datum: 14 oktober 2008

Aanwezigen:

- John Elebaas Initiatiefnemer en mede eigenaar
- Wim van der Zwan edudelta college Goes, projectmatig studeren en regioleren
- Michel Vennet eigenaar Plus supermarkt Scharendijke en restauranthouder Renesse. Geïnteresseerd in regiogebonden producten en zilte teelt.
- Paul Kamerling Docent edudelta College Sommelsdijk. Wil met een groep Mbo studenten deelnemen in 'de Balans'
- Angelique Termeer student Stoas Hogeschool, afstudeerproject d.m.v. onderzoeksvraag binnen 'de Balans'
- Inge Schipper student Stoas Hogeschool, afstudeerproject d.m.v. onderzoeksvraag binnen 'de Balans'

De speerpunten van dit gesprek zijn het structureel verbinden met het onderwijs en publiek met particulier verbinden.

Er wordt een koppeling gemaakt tussen de studenten van Stoas en het project met Edudelta. Het idee is om de Stoas studenten een begeleidende rol te geven binnen het project van Edudelta. Op deze manier kunnen onderdelen van het Edudelta project indien mogelijk door de studenten van Stoas worden doorgetrokken binnen het grotere geheel van 'de Balans', op die manier wordt regionale transitie bereikt.

Onderdelen die binnen het Stoas traject aan bod kunnen komen zijn onder andere zilte teelt, plunjevlees, ecologische subsidies.

Datum: 29 oktober 2008

Overleg 'de Balans', locatie de banjaard, Zierikzee

Aanwezig:
John Elenbaas
Inge Schipper
Angelique Termeer

Betreft: onduidelijkheid ontwerpprobleem en onderzoeksvraag

Door het krijgen van tegenstrijdige berichten hebben we een afspraak gemaakt met John Elenbaas. Hiervan hopen we deze dag meer informatie te verkrijgen waardoor het geheel duidelijker wordt en er verder gegaan kan worden.

Het eerste punt is het overeenkomen van de verkregen informatie. Hebben wij de juiste conclusies getrokken en zitten we op dezelfde lijn? Dit blijkt gelukkig het geval te zijn.

We nemen de tijd om tot een uiteindelijke opzet van het ontwerpprobleem te komen. Één van de belangrijkste punten voor het ontwerp blijkt: landbouwbeleving vanuit alle zichtpunten van 'de Balans'. dit geldt ook voor alle openbare ruimtes.

Van hieruit kunnen we verder met het inzetten van ideeën en het opzetten van het (voor) onderzoek.

Datum: 10 november 2008

Bijeenkomst reguleren te Dronten

Aanwezig:

Fokke Bouma

Klaas Eeuwema

John Elenbaas

Arjen Nawijn

Inge Schipper

Jifke Sol

Angelique Termeer

Wilbert Waggelink

Wim van der Zwan

Doel van deze bijeenkomst is het vaststellen van de knelpunten binnen het reguleren waar studenten en docenten tegenaan lopen. Daarnaast was John Elenbaas uitgenodigd om als opdrachtgever aan te geven waar hij tegenaan loopt. Het oplossen van deze knelpunten draagt bij aan de ontwikkeling van het reguleren binnen Stoas.

Aan het eind worden de knelpunten uitgelegd en kort besproken. De volgende bijeenkomst wordt vastgesteld.

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

Datum: 10 oktober 2008

Betreft: bijeenkomst met John in Moelies te Dronten

Aanwezig:

John Elenbaas

Inge Schipper

Angelique Termeer

Het doel van deze bijeenkomst was het doornemen van de laatste ontwikkelingen op het gebied van de onderzoeksvraag en het ontwerpprobleem.

Wij hadden John uitgenodigd in Moelies omdat dit een bedrijf is waar biologisch gewerkt wordt. Alles wat hier wordt klaargemaakt is biologisch en er wordt gewerkt met streekproducten of producten verbouwd door lokale boeren en bedrijven. Dit vonden wij als mooi voorbeeld dienen voor 'de Balans'. We hebben ideeën om dit binnen het project in te brengen.

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

Datum: 12 november 2008

Bijeenkomst projectgroep, Stoas begeleiders en John Elenbaas

Aanwezig:

Fokke Bouma

Rex Broekhuis

John Elenbaas

Inge Schipper

Angelique Termeer

Doel: kennismaking van de afstudeer begeleiders vanuit Stoas met de opdrachtgever.

Er komen een aantal belangrijke punten naar voren met betrekking tot het ontwerpprobleem, echte zijn dit geen nieuwe inzichten of randvoorwaarden voor de Stoas studenten.

Aan de orde komt onder andere het gebruik van tegenstellingen, het verbinden van oud en nieuw. De campus moet de uitstraling van verschillende thema's hebben.

Er komt een klein deel van de reeds bestaande ideeën van de Stoas studenten aan bod. Deze wordt hier direct aan de randvoorwaarden getoetst.

Datum: 14 Januari 2009
Gesprek ontwerp Partitio

Aanwezig:
Jan Hartman van den Hamer
Inge Schipper
Angelique Termeer

Doel: laten zien van het ontwerp, digitale maquette. Feedback op hetgeen gemaakt is.

Architectenbureau Partitio treed op als projectleider en ontwerpt de gebouwen voor 'de Balans'. Zij zullen straks uit ons gebouw ideeën halen om in het uiteindelijke ontwerp te plaatsen.

Jan is erg enthousiast. Hij geeft aan niet te beoordelen op bouwkundigheid. Dit omdat wij geen studenten bouwkunde of architect zijn. dit betekend dat hij vooral kijkt naar de creativiteit die binnen het project is ingebracht, het eindresultaat en de manier waarop men daartoe gekomen is.

In het proces beschrijft hij een aantal stappen die we anders zouden kunnen nemen of nog toe zouden kunnen voegen om het meer volledig te maken. Bijvoorbeeld het toevoegen van een kleuren of sfeer collage. Op die manier kun je aantonen wat voor soort sfeer je uit wil stralen en welke kleuren of materialen je hiervoor dan zou gebruiken.

Verslag legging via het weblog, week 1 tot en met 13 2009

week 13

vandaag is fase 1 afgerond van het leertraject van de edudelta studenten. de studenten presenteren ieder individueel het gehele project aan de coaches, de opdrachtgever en externe personen. Alle aangeleverde producten worden bekeken en eventueel toegelicht.

Na de presentaties gaat iedere student met de uitvoerders en werknemers van hun kwadrant om tafel voor werkoverleg. na dit overleg zijn we met de 4 studenten de coaches en de opdrachtgever naar het grevelingen restaurant gegaan om het af te sluiten. Hier werd nog een belangrijke wijziging voor het project doorgevoerd, het totale budget van 30000 euro is gehalveerd tot 15000 euro. Er ligt voor ons dus een duidelijke taak om de jongens nog één maal te motiveren en aan de slag te gaan. De berekeningen moeten nogmaals worden doorgenomen en waar mogelijk geschrapt. Een idee is misschien om het project in fases tot uitvoering te laten komen.

Naast de presentaties hebben we ook gewerkt aan dit weblog. Helaas hebben we ons vooraf niet volledig laten informeren, zo kwamen we er achter dat het weblog via zoekmachines als google gevonden wordt. Iedereen kan dit weblog openlijk bekijken. Toen we erachter kwamen hebben we meteen gehandeld en alle persoonlijk zaken verwijderd. Om hier een oplossing voor te vinden hebben we geprobeerd een ander weblog aan te maken. Helaas hebben we geen weblog gevonden dat beschermt wordt. We hebben besloten dit weblog aan te houden maar er geen persoonlijke gegevens meer te beschrijven!

Geplaatst door project groep de "EcoBalans" op 16:02:00 0 reacties

week 11 en 12

Het waren twee belangrijke weken.

Aangezien ons contract nog niet getekend is en we al bijna klaar zijn met het project, hebben we zelf stappen ondernomen. Paul Kamerling is helaas ziek geworden en kan ons dit studiejaar niet meer ondersteunen. Om tot een snelle oplossing te kunnen komen hebben we een afspraak gemaakt met de regio directeur van Edudelta. We konden de volgende dag in Middelharnis terecht voor een gesprek. Tijdens dit gesprek hebben wij de mogelijkheid gehad waar onze punten van vragen en knelpunten binnen het contract zitten. Dit zijn de reiskosten en de maandelijkse bijdragen. Er is overeen gekomen dat de reiskosten vergoed worden en dat de maandelijkse vergoeding nog eens nader bekeken wordt.

Geplaatst door project groep de "EcoBalans" op 16:01:00 0 reacties

week 9 en 10

Na aanleiding van BS 10 hebben we beoordelingsformulieren van het glas is halfvol bij verschillende personen neergelegd die met ons veelvuldig werken. Deze mensen zijn John Elenbaas en Jurjen van Opstal. Van Jurjen hebben we deze de volgende bijeenkomst teruggekregen met een korte onderbouwing. De sterke en zwakkere punten komen hier duidelijk naar voren. Dit is een nieuwe kans om zowel op persoonlijk als op professioneel vlak te groeien. Met John hebben we een aparte afspraak gemaakt. Als John de formulieren ingevuld heeft dan komen wij langs voor de bespreking.

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

Het gesprek met John verliep in een vertrouwde sfeer, we kennen elkaar nu al een tijdje en de sfeer is er goed genoeg voor om ook minder goede dingen van elkaar aan het licht te brengen. Het waren twee lange gesprekken maar we hebben er wel beide een goede kijk op gehad over wat John eerste indruk van ons is. John geeft als kanttekening aan dat er al op verschillende gebieden grote vooruitgangen zijn geboekt.

In week 10 liepen de gemoederen in de Edudelta groep hoog op er is wat onenigheid in de groep dat niet uitgepraat wordt. We hebben de problemen aangehoord en waar kon wat gestuurd. De studenten zijn op een plek beland waar samenwerken niet meer van belang is maar iedereen zijn eigen ding doet. Onze taak moet hier duidelijker liggen. In deze situatie worden we wat onzeker over de acties die wij kunnen of moeten nemen. We zullen dit moeten opnemen met Jurjen zodat in elk geval bekend is wat er in de groep speelt.

Op donderdag komt Klaas op bezoek bij John. Vanaf 11 uur zijn wij aanwezig om met John het projectplan voor bs 15 door te nemen. Klaas arriveerde rond 3 uur in Ellemeet en werd door John en ons geïnformeerd over 'De Balans'. Daarna hebben we de probleemboom, de SWOT- Analyse en de actorenlijst gepresenteerd aan John en Klaas. Hierop hebben we direct feedback gekregen van zowel Klaas als John. John gaf aan het goed te vinden dat vooral de probleemboom de gevoelige plekken bloot legt. Ook als dit betekend dat het confronterend kan zijn. Men en van elkaar leert men, was de uiteindelijke conclusie.

Geplaatst door project groep de "EcoBalans" op [16:01:00](#) [0 reacties](#)

week 7 en 8

Week zeven en 8 zijn een rustige twee weken gebleken. we zijn begonnen met de lessen van bs 15 en bs 10. Het probleem hier echter is dat bs 10 en 15 op precies het zelfde moment gegeven wordt en we niet beide lessen kunne volgen. Hierover volgt volgende week een gesprek met Dick van Dijk en we zijn er van overtuigd dat we er samen wel uit zullen komen.

Doordat wij onze competenties binnen het reguleren behalen hebben wij een iets andere manier van het volgen van lessen dan ander medestudenten. wij zullen van bs 15 wel lessen volgen maar een andere invulling geven binnen ons eigen project. Klaas Eeuwema gaat ons daar verder mee helpen en is onze coach voor BS 15.

Voor de lessen van bs 15 hebben we een probleemboom gemaakt voor een casus van Lake Mweru. We hebben deze probleemboom gelijk toegepast op onze eigen werkplek. We zijn begonnen voor ons project een beleidsplan schrijven en de lessen van bs 15 sluiten hier perfect op aan. Tijdens de les is er een afspraak gemaakt met klaas Eeuwema om een stagebezoek te brengen aan John Elenbaas. Hier kan Klaas de kans krijgen om wat duidelijkheid voor zichzelf te creëren binnen dit reguleren project.

Geplaatst door project groep de "EcoBalans" op [15:51:00](#) [0 reacties](#)

week 6

Na het voor ons wat teleurstellende CGI gesprek was de moed ons even in de schoenen gezakt. Het script is tijdelijk naar de kast verhuisd en de Bolussen en de

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

Zeeuwse Klederdracht kunnen zijn geannuleerd. Tijdens de presentatie van de Edudelta studenten hebben we het er met John nog even over gehad. John geeft als tip om de lijst met tegenstellingen te gebruiken die hij zo van belang vind in het ontwerp. Deze hebben we echter wel in het ontwerpproces meegenomen maar is niet van belang binnen de competenties van bs19. John geeft aan nog steeds achter het eerst geshowde ontwerp te staan en is benieuwd naar het eindresultaat.

de begeleiding van de leerlingen binnen Edudelta verloopt goed. Ze zijn nu bij de tweede fase van hun ontwerpproces beland en het hoofdconcept is gekozen. Unaniem heeft John gekozen voor het ontwerp van Jeroen van Dries. Dit ontwerp zal prima plaats kunnen vinden binnen de Balans. Aan de hand van de tekening van de minicamping van Jeroen, gaan de vier studenten weer aan de slag om te tekenen. Over twee weken zullen de uiteindelijke tekeningen gepresenteerd worden en wordt het beste idee gerealiseerd.

Geplaatst door project groep de "EcoBalans" op [15:43:00](#) [0 reacties](#)

week 4 en 5 maquette bouw

We zijn op topsnelheid aan de slag gegaan met het bouwen van de Maquette. Na de tekeningen uitvoerig te hebben bekeken hebben we aan de hand van de indruk collage onze materialen voor het gebouw gekozen. Samen zijn we naar de gamma en naar de miniatuur treinwinkel gegaan om de benodigdheden te kopen. Het blijkt wat lastig om, na zo'n tijd eruit te zijn geweest, de schaalverdeling te bepalen! Haha, een beetje rekenwerk hoort er bij he!

Bij het aanschaffen van materialen hebben we gekeken naar de ecologische waarden en de duurzaamheid omdat dit later in het grote gebouw ook terug moet komen. ook proberen we het materiaal gebruik zo realistisch over te laten komen, omdat de structuur en het aanzicht van de verschillende materialen zo van belang zijn binnen het ontwerp. het draait nu eenmaal om zien en voelen binnen dit ontwerp.

3 februari. spanning!!! vandaag staat het cgi gesprek gepland. Daarnaast hebben we een bijeenkomst reguleren met aansluitend een kort begeleidingsgesprek tussen John, Rex en ons. Het doel van het gesprek is de samenwerking tot nu eens goed te bekijken. Zijn er knelpunten of komen we ergens niet uit? Helaas werd het gesprek iets anders. Echter kan dit voor het proces van bs 19 van belang geweest zijn. We wachten af wat het cgi gesprek voor ons in petto heeft.

Het GCI Gesprek: helaas niet gehaald. We hebben veel ideeën in ons hoofd zitten. Aan de hand van deze ideeën hebben wij afwegingen en keuzes gemaakt die van belang zijn voor het ontwerp. Een aantal van deze afwegingen komen niet sterk terug in het verslag en zullen beter onderbouwd moeten worden. Onder andere was het gedeelte ecologische beleving van het morfologisch overzicht te random. Op deze twee punten gaan we ons dan ook focussen bij het aanpassen van de verslaglegging. volgende keer beter!

Geplaatst door project groep de "EcoBalans" op [15:19:00](#) [0 reacties](#)

week 2 en 3

Na de voorafgaande gesprekken met John zijn we nu al weer bijna klaar met het ontwerp voor de campus. Ook deze week zijn we weer bij John geweest en hebben we nog een aantal aspecten doorgelicht. Tevens hebben we wederom bevestiging

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

gekregen dat ons ontwerp een uitgangspunt voor de campus kan zijn. Er blijken een aantal misverstanden tussen te zijn tussen onze coaches, ons als student en John.

John heeft een klein deel van het uiteindelijke ontwerp gezien en we zitten op de goede weg. De rest is echter tot aan de presentatie een verrassing. In het begin heeft John aan kunnen brengen wat hij wil binnen het gebouw, daarna hebben wij de vrij hand gekregen om te creëren. Uiteraard hebben wij hem wel op de hoogte gehouden over de gang van zaken binnen ons onderzoek. Nieuwe ideeën of toevoegingen die van belang kunnen zijn worden met John besproken. Aan de hand van de presentatie kan John een keuze maken welke aspecten hij later bij Partitio wil aanbrengen om te verwerken in het uiteindelijke ontwerp. We hopen natuurlijk dat John het hele idee fantastisch vindt en dat er een kleine kans bestaat dat het hele gebouw op onze manier wordt neergezet.

Om ons ontwerp idee van de Campus eens goed door te lichten, zijn we de 14 naar het architectenbureau Partitio gegaan. Partitio is de projectontwikkelaar van de Balans.

hier hebben wij onze opzet en ons ontwerp laten keuren door een architect. Het commentaar daarop was dat we voor studenten met geen architectonische achtergrond toch nog iets aparts hebben kunnen neerzetten. Hij zou naar Wim van de Zwan telefonisch doorgeven dat we iets aparts hebben weten te creëren. Of het helemaal haalbaar zal zijn, weet hij nog niet, het idee kan te modern zijn voor de omgeving in scharendijke. we krijgen nog een paar tips voor de verslaglegging en krijgen een aantal voorbeelden voorgelegd. tevens brand hij als voorbeeld een aantal projecten op een cd die we mee krijgen en waar we iets aan kunnen hebben. de manier van collages en foto gebruik spreekt ons zeer aan. we zullen hier een toepassing voor vinden binnen ons ontwerpproces.

week 1 2009

Ten eerste willen we iedereen een voorspoedig nieuw jaar wensen. dat iedereen in 2009 goed in Balans is.

Het nieuwe jaar is weer begonnen en we hebben een productieve vakantie gehad. Het gaat druk worden om alles op tijd af te krijgen, maar het gaat ons lukken. De afgelopen weken hebben we bergen verzet door vijf dagen in de week non stop met het project bezig te zijn. Het programma van de eisen en alles wat daar voor komt is zo goed als af.

Het morfologisch overzicht was even een struikelblok. Door de vele functies die de Campus moet gaan herbergen konden we door de bomen het bos niet meer zien. Gelukkig heeft onze coach de bomen voor ons weggekapt zodat wij onze weg konden vervolgen.

De eerste inkopen voor de maquette zijn ook al gedaan. Ook tijdens de bouw van de Maquette willen we letten op duurzame en ecologische materialen. Het is nog even zoeken maar we komen er wel.

Maandag moeten al het materiaal dat nodig is voor het cgi gesprek ingeleverd zijn. Vanaf dinsdag beginnen we aan de bouw van onze maquette. Aangezien we met bijzonder lastige vormen gaan werken is het nog de vraag hoe we alles aan elkaar

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

vast willen zetten.

Misschien dat Patitio hier ons mee kan helpen, woensdag de 14de hebben we een afspraak staan om 15:00 in Zierikzee. Hier laten we ons product zien en krijgen we feedback op hetgeen we ontwikkeld hebben.

Stadsarchief Zierikzee
01-04-09
14:00

Via een Impuls zijn we in het stadsarchief van Zierikzee beland. De reden hiervoor is om ons te verdiepen in de historie van Schouwe Duivenland en ons nog dieper te verdiepen in de omgeving van Ellemeet en Scharedijke. Onze interesse is specifiek gericht op de betekenissen van de wapens op de vlaggen van de regio. Welke betekenis kan voor ons ontwerp van de 'Campus' belangrijk zijn om daarin te verwerken. Via de helpdesk hebben we een belangrijke bron gekregen die ons daar mee in informatie kan voorzien.

Boek "De Wapens neergelegd" door Huib Uil uit gemeente Schouwe Duivenland.

Boekhandel en uitgeverij de koperen tuin te Goes.

ISBN nummer 90.72138,686 jaar 1996 eerste druk. Pagina 41 – 45 vlaggen en wapens.

Mail address Huib Uil: huib.uil@schouwe-duivenland.nl

Met Huib Uil wordt in een later stadia een afspraak gemaakt omtrent de historische aspecten binnen het ontwerp de Campus.

09-04-09 gesprek Delta energie

Aanwezig Delta: Jan Maas afdeling techniek en innovatie.

Aanwezig 'de Balans': Angelique Termeer, Inge Schipper.

Wat kan Delta voor mogelijkheden bieden op gebied van water, Electra, wind energie.

Ziet Delta mogelijkheden om een proefstation of een andere investering te maken binnen 'de Balans'

Met wat voor projecten is Delta op dit moment bezig?

Delta is met een aantal grote projecten bezig. Delta is bezig om op een grootschalige manier duurzame energie te winnen. 50 % van de opbrengst is Windenergie de andere 50% biomassa dat opgewekt wordt door het verstoken van biologische materialen in een kolencentrale. Daarnaast is Delta nog bezig met het ontwikkelen van een getijdencentrale bij de Brouwersdam. Hier wordt door middel van eb en vloed energie opgewekt. Ook is er een onderzoek gestart naar Bleu Energie. Hier word energie opgewekt op plekken waar zoet en zout water samenkomen. Dit is echter nog steeds in ontwikkeling.

Inge laat de openluchtfoto zien van het gebied van 'de Balans' ter verduidelijk van het verhaal.

Daarbij wordt uitgelegd wat onze bedoelingen zijn voor deze plek. Wij dachten dat we op 60 ha alle energie voor de locatie makkelijk zelf konden gaan opwekken, en daarbij de overige energie verkopen. Onze ambities voor de locatie waren iets te hoog gegrepen en we zijn met onze beide benen op de grond gezet. Op de 60 ha kunnen wij niet realiseren om heel het gebied van energie te voorzien.

Innovatieve energiebronnen die op 'de Balans' ingezet kunnen worden en die via Delta leverbaar zijn is zon- energie. Delta heeft zelf een fabriek die zonnepanelen fabriceren. Deze zonnepanelen kunnen via de website besteld worden via intekenen. Er zijn per jaar echter maar een beperkt aantal panelen beschikbaar. (www.delta.nl) Voor een huishouden wordt er gerekend op 30 zonnepanelen aan de zonnkant van het huis. Deze panelen zijn 1,5 x 1,5 en er zou dan voor een huishouden 45 m2 aan zonnepanelen geplaatst moeten worden. de panelen moeten geplaatst worden richting het zuiden.

Belangrijk voor de subsidie is dat er bij de zonnepanelen eerst het gebouw gebouwd moet gaan worden. In een later stadium kunnen de panelen gemonteerd worden. als je gelijk met de bouw de panelen monteerd wordt er geen subsidie verstrekt. Als de panelen in een later stadium toegevoegd worden wordt er wel subsidie verstrekt. Er komen binnenkort panelen op de markt waar naast de zonnepanelen ook een zonneboiler is verwerkt.

Wind-energie

Delta heeft een proefstation met kleine windmolentjes in België, tijdens de testen zijn deze Windmolens niet goed uit de bus gekomen en leveren veel te weinig energie. De testresultaten zijn terug te lezen op de site. De mogelijkheid om een proefstation op 'de Balans' te beginnen is niet mogelijk. De weersomstandigheden zijn daar niet ideaal voor en ze willen werken vanuit een testpark

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

Biomassa

Voor biomassa is er een groot gebied nodig om dit rendabel te krijgen. De 60 ha van 'de Balans' is hiervoor te beperkt. Het zou betekenen dat er rond de 150 a 200 koeien gehouden moet gaan worden. bij biomassa worden het gier van koeien gemengd met groen en GFT materialen en daar wordt gas uit gewonnen. Bij mestvergisting moet het aantal koeien > 100 zijn om het rendabel te krijgen.

Andere energiebronnen die niet geleverd worden door Delta zijn:

De warmtepomp techniek

Alleen moet de locatie hiervoor geschikt zijn. Dit is afhankelijk van de grondwaterstand en de mogelijkheden van de aarde om warmte op te slaan. Voor het plaatsen van een warmtepomp kan subsidie aangevraagd worden, maar het is goedkoper om de pomp gelijk tijdens de bouw in te bouwen.

Warmtepompen gebruiken Electra maar produceren 3 keer zo veel warmte. In de winter worden de huizen verwarmd in de zomer word het juist gekoeld. In de zomer wordt de warmte in de grond opgeslagen en in de winter word dat weer naar boven gepompt. Een warmtepomp kan op grote schaal ingezet worden. de pomp wordt elektrisch aangestuurd en voor warm water in de winter kan er een warmtepompboiler geïnstalleerd worden. door de boiler is er extra tapwater dat heter is voor het koken.

Grijswater circuit

Regenwater kan opgevangen worden in een tank en ingezet worden in het grijswater circuit.

Zonneboiler door een zonneboiler op een open stuk als bijvoorbeeld een dak te plaatsen wordt door de zon het water in de slangen verwarmd. Dit wordt versterkt doordat deze slag ingelegd is op een zwarte rubberen mat dat de warmte goed absorbeert. Hierdoor kan het douche water en kraanwater maar ook het water van de wasmachines opgewarmd worden

Delta is op dit moment bezig met het ontwikkelen van een getijdencentrale. Die straks 50.000 tot 60.000 huishoudens van energie gaat voorzien. Deze moet in 2015 in de Brouwesdam gerealiseerd zijn. de mogelijkheid is der dat 'de Balans' stroom geleverd krijgt vanuit deze centrale. 'De Balans' kan zich hierin mee ontwikkelende en helemaal groen worden.

De warmtepompen worden aangestuurd met deze energie, het koken kan gedaan worden met getijde energie en de getijde energie kan de aanvullende bron zijn voor de energie die we niet zelf op kunnen wekken.

Door zelf duurzame energie op te wekken en energie te krijgen vanuit de getijde centrale kan 'de Balans' CO2 neutraal worden!!!!!!

Belangrijke bij dergelijke projecten als 'de Balans' is dat groter goedkoper is.

Een aantal websites die door Jan Maas als tips zijn gegeven zijn:

www.zichtopdegrevelingen.nl(waterkrachtcentrale duurzame energie voor gebied de Grevelingen

partijen: Staatsbosbeheer, gemeentes, Delta,

In opdracht van John Elenbaas door Inge Schipper en Angelique Termeer

www.Zeeland.nl duurzame energie, kleine windmolens, duurzame energievoorzieningen schouwe duiveland.

Ecofys

Tussentijdse reflectie gesprekken met Stoas begeleider Rex Broekhuis.

Tussentijds hebben we vaak met Rex gesproken over de veranderingen, vorderingen en beargumentatie binnen het ontwerpproces. In dit proces hebben we veel gehad aan de begeleiding. De gesprekken die hier gevoerd zijn komen vooral aan bod binnen onze reflectie. Hierin wordt uitgebreid ingegaan over hoe we met deze feedback zijn omgegaan en wat we er uiteindelijk wel of niet mee hebben gedaan en waarom dit zo gebeurt is. Naast de gesprekken met externe experts is deze begeleiding namelijk het meest van invloed geweest op onze persoonlijke en professionele ontwikkeling binnen de competenties van BS 19.